

LIAUDIES BALSAS

KANADOS LIETUVIŲ SAVAITRASTIS

The PEOPLE'S VOICE, Lithuanian Weekly, Published by the Lithuanian Press Association, 180 Claremont St., Toronto 3 Ontario

Authorized as Second Class Mail, Post Office Department, Ottawa

Kaina 10 ct.

Nr. 10

Pentadienis, Kovo (March) 10, 1961, Toronto, Ontario

METAI XXX

Darbininkai Turi Eiti prie Politinės Platformos, Sako Profesorius Odegard

NIAGARA FALLS, Ont. — Kalifornijos universiteto profesorius Peter Odegard, kalbėdamas unijistų konferencijoje čionai, sakė, kad darbininkams nebeužtenka kovoti už algas, geresnes darbo sąlygas. Jie turi eiti nuo derybų už algų pakėlimą ir darbo sąlygų pagerinimą prie kovingos politinės veiklos.

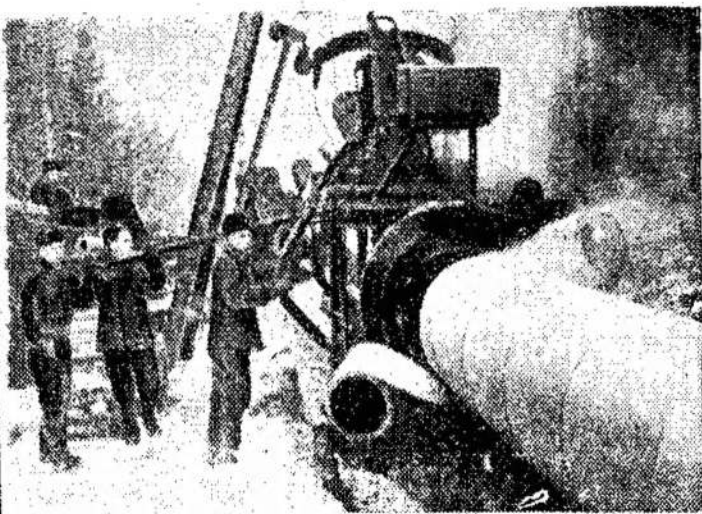
Siaurės Amerikoje algų pakėlimas ir darbo sąlygų pagerinimas, sakė jis, yra jau antrasis dalykas. Pačių svarbiausių uždavinių dabar yra balotų dėžutė. Esą reikalinga kelti apšvietą, siekti didesnio socialio užtikrinimo, apsaugos resursų šaltinių, medicinės pagalbos, šalies vystymosi. Bendrai darbininkai turi imti į savo rankas valstybės vairo, kad sėkmingiau sutikus išskylančias naujas problemas, kaip namie, taip ir tarptautiniuose mastuose.

Čia visą savaitę konferavo lyderiai 20-ties unijų, bendrai turinčių Ontarijoje 500.000 narių. Buvo atstovai ir nuo Kanados Darbininkų Kongreso, kuriam priklauso 1.150.000 darbininkų Kanadoje.

"Vyriausias darbininkų siekis seniai nustojo būti ekonominis", sakė profesorius Odegard. "Organizuotiems darbininkams Jungtinėse Valstijose vyriausiu uždaviniu yra ne ekonominė, o politinė problema. Tame guli darbininkų judėjimo ateitis".

Max Swerdlow, Kanados Darbininkų Kongreso apšvietos direktorius, nesutiko su profesoriaus teigimu. Jis sakė, kad ekonominės kovos negali būti pakeistos vien parlamentiniu veikimu. Darbų apsauga automacijos akivaizdoje, sakė jis, turi būti išspręsta susėdus už vieno stalo su išamdytojų atstovais.

Pastaruoju laiku unijos aktyviau veikia ir plačiau diskutuoja savo rolę šalies gyvenime. Organizavimas naujos partijos yra geras to įrodymas.

Dujotiekio tiesėjai izoliuoja ir deda vamzdžius į tranšėjas. Ateinančią vasarą dujos jau bus naudojamos Vilniuje. Paskui dujos pasieks ir kitus Lietuvos miestus. Dujos suteiks gyventojams pigų kūrą.

Britų Komonveltas Turės Pasitarimą

LONDON. — Čia susitinko Britų Komonveltą sudarančių šalių premjerai apdiskusavimui bendrų reikalų. Numatoma nemažai debatų, kadangi atsiranda nemažai prieštaravimų.

Tarp kitų dalykų, šiame pasitarime bus apdiskusotas Pietų Afrikos Sąjungos klausimas. Eilės šalių mintis yra ta, kad Pietų Afrikos Sąjunga, pasiskelbusi respublika, negali pasilikti komonvelte. Ypač ji smerkiama dėl negrų persekiojimo.

Bus ginčų ir su ponu Volenskiu, Rodesijų ir Nyasalando federacijos premjeru, kuris atrodo nori vesti šią federaciją Pietų Afrikos Sąjungos premjero H. Verwoerdo keliu.

VOKIETIJA PAKĖLĖ MARKĖS VERTĘ

BONNA. — Vakarų Vokietija pakėlė markės vertę, kad palengvintų JAV doleriui.

Iki šiol vokiečių markė buvo 23,8 cento, o dabar bus 25 centai arba keturios markės už dolerį.

Olandija taipgi pakelia savo gilderio vertę. Gilderis dabar bus lygus 26,315 centui.

Lenkijos Kunigai Ruošiasi Priešintis

VARSUVA. — Lenkijos Romos katalikų vyskupas išsiuntinėjo visiems kunigams laišką, kuriame ragina visomis išgalėmis kovoti prieš valstybės kišimąsi į bažnyčios reikalus. Laiške kunigams patariama nepaisyti, kad ir dėl to tektų būti areštuotais, ar ištreimtais.

Vyskupas mano, jog valstybė neturi teisės uždrausti mokyklose dėstyti tikybą. Ypač pasipiktinę vyskupas prieš tuos kunigus, kurie laiko save patriotais ir lengvai sutinka su vyriausybės patvarkymais mokyklose.

CHRUŠČIOVO NEBUS JT SUSIRINKIME

NEW YORK. — Tarybų Sąjunga nesiunčia savo premjero Chruščiovo į Jungtinių Tautų sesiją, kuri prasidėjo antradienį.

Tarybų Sąjungos delegacijai vadovaus užsienio reikalų ministras Gromyko.

Buvo kalbama, kad pats Chruščiovas atvyks, bet kalbos nepasitvirtino.

RABATAS. — Vakarų diplomatai mano, kad naujas Morokos karalius bus prielankesnis Vakarams. Senasis karalius, kurs šiomis dienomis mirė, buvo neutrališkas ir proarabiškas.

Kubos Reakcionieriai Nesiliauja Terorizavę

HAVANA. — Juo toliau, tuo labiau puola į desperaciją Kubos kontrrevoliucionieriai. Atrodo, kad teroras liko jiems vienintelis kovos būdas.

Susirinkus 5.000 žmonių atžymėjimui metinių sukaktuvių nuo priešų išsprogdimo Francijos amunicijos laivo LaCoubre (eksplūzijoje žuvo 80 žmonių), reakcionieriai pravažiudami taksiu pradėjo šaudyti į minią. Du armenys buvo užmušti ir 4 sužeisti.

Viena bomba buvo išsprogdinta prieš Kastrai pradedant kalbą. Jam kalbant, di-

delė bomba buvo išsprogdinta Havana Libre viešbučio garaže.

Teroristai buvo susispietę Escambray kalnuose ir tikėjosi suruošti užpuolimus, bet vyriausybės jėgos juos sunaikino. 300 kritę kovoje, o 900 pasidavę.

Vyriausybė sako, kad teroristus kursto ir remia JAV reakcionieriai, Kubos revoliucijos priešai. Kastro taipgi kaltino ir Kubos katalikų dvasiškiją, kaip penktąją koloną.

Vyriausybė priėmė patvarkymą, pagal kurį nacionalizuotos Colon kapinės Havanoje. Katalikų dvasiškija gaudavo iš šių kapinių dideles pajamas.

Kubos ekonominė padėtis taisyti, nepaisant amerikiečių boikoto. Šalies banke pinigų yra jau \$100.000.000. Pirmiau buvo vos \$25.000.000.

Kuba, sako jos vyriausybė, nori sugyventi gražiai su visomis Lotynų Amerikos šalimis.

Brazilija, kiek matyti, atsisako sekti Jungtines Valstijas ir laikysis neutraliai Kubos klausimu.

Gynybos ministerija skelbia, kad Kuba turi 40.000 vyrų ir moterų milicijoje. Ši milicija ir likvidavo suokalbūninkus Escambray kalnuose.

Kasavubos Kariai Puola JT Karius

Leopoldville. — Jungtinės Tautos jau turėjo ginkluotus susikirtimus Kongo su Kasavubos kareiviais. Kasavubos skelbia, kad jo jėgos neklausys jokių JT parėdymų.

Didžiausias susikirtimas įvyko prieplaukų Matadi. Apsisėdymas truko apie dvi paras. JT kareiviai buvo priversti pasitraukti.

Čia buvo ir kanadiečių ryšininkų, ant kurių buvo padarytas užpuolimas.

Kaip dabar dalykai stovi, tai Jungtinių Tautų bėdos Kongo eis ne mažyn, o didyn. Tzombė ir Kasavubu nesirengia kooperuoti.

Numirė Draugas Senas Vincas

Vilnis pranešė, kad praėjusią savaitę ketvirtadienį mirė draugas Senas Vincas — V. J. Jakštys.

Velionis buvo vienas iš Amerikos lietuvių pažangios spaudos bendradarbių ir rėmėjų. Jis parašydavo straipsnelius ir Liaudies Balsui po spalivardžiu Dėdė Vincas.

Velionis raštai yra išleisti atskiromis knygomis. Jis rašė ir eilėraščius, kurie taipgi išleisti atskiru leidiniu.

Liaudies Balsas darbininkai reiškia gilią užuojautą jo artimiesiems ir draugams.

Uždraudė Parduoti Tarybų Sąjungai

WASHINGTON. — Komercijos sekretorius Luther H. Hodges praneša, jog vyriausybė uždraudė Vermont firmai pardavinėti Tarybų Sąjungai mašinas, reikalingas raketų dalims gaminti. TSRS tokių mašinų buvo užsisakiusi 45 už prezanro milijono dolerių.

Amerikoje tokių mašinų yra tik 72. Bet jas gali gaminti Europos fabrikai. Kol Europos fabrikai pradės jas gaminti ir siųsti į Tarybų Sąjungą, galvojama, užtruks tūlą laiką ir tas TSRS gali pakenkti.

Iš Kanados Gyvenimo

Federalės vyriausybės biudžetas sekantiems metams turės labai didelę "skylę". Ji busianti apie \$700,000,000.

1958-59 metų deficitas, kuris buvo didžiausias tautos metu, siekė \$609,000,000.

Viso pajamų numatoma gauti apie \$5,700,000,000. Išlaidos sieks apie \$6,400,000,000. Gali būti ir taip, kad išlaidos padidės, o pajamos bus mažesnės. Deficitas būtų tuomet dar didesnis.

Toronto metropolio policijos išlaidos šiais metais sieks \$17,000,000. Taigi, torontiečiams tiek tai kainuoja tvarkos prižiūrėjimas, apsauga nuo plėšikų ir kitokių piktdarių.

Dabar metropolis turi 2,370 policininkų. Norima pridėti dar 100. Mat nusikaltimai nuolat didėja.

Toronto Darbo Taryba (unijų) nori, kad Ontarijos smelis priimtų įstatymą, leidžiantį samdytojams rėdėti streiklaučius legaliose streikuose.

Galima suprasti, kokį tikslumą kels prieš tai samdotojai. Streiklaučiai yra ties svarbiausias fabrikantų gėdas prieš darbininkus.

Bet jeigu būtų uždrausta rėdėti streiklaučius, tai būtų nemalonumų būtų išvengta. Kas dar pažymėtina, kad samdytojai dažnai streiklaučius ima ne iš tų, kurie dirba pas juos, o dažnai net iš kitų miestų.

Ontarijos Hospital Services Komisija praneša, kad per praėjusius du metus komisija apmokėjo 2,000,000 dolerių sumoje \$346,909,000.

Per tą pat laiką deficitas susidaręs iš \$6,969,000. Ar šis deficitas išsilygins ateityje, nesakoma. Spaudoje buvo reiškiamas mintis, kad gali būti pakelti mokesčiai.

5,832,000 Ontarijos gyventojų priklauso prie šios apdraudos. Tas sudaro 94 procentus visų gyventojų.

Pabaigoj 1960 metų Ontarijos ligoninėse buvo 33,205 lovos. Per sekančius tris metus tas skaičius padidės iki 41,000.

Siūloma pakeisti Ontarijos Highway Traffic Aktą taip, kad vairuotojai, nubausti už važiavimą esant girtame stovyje, kriminali apsilaidimą, sužalojimą ar net ir užmušimą, būtų laikomi savo bausmę atlikus praėjus penkiems metams nuo teismo sprendimo.

Kitai sakant, praėjus penkiems metams turės būti panaikinti jų bausmės rekordai.

Vancouverio Darbo Taryba spiriasi, kad Britų Kolumbijos Darbo Federacija pasiųstų atstovus į Kubą susipažinimui su Kubos gyvenimu, ypač darbininkų padėtimi.

Tokios delegacijos pasiuntimas į Kubą buvo nutartas provincialėj konvencijoj, bet vadovybė iki šiol ignoravo konvencijos nutarimą.

Kanadietis

ATSISAKO REMTI KARALIAUS PLANĄ

RANGOON. — Burmos ir Kambodijos vyriausybės atmeta Laosos karaliaus planą dėl Laosos reikalų sutvarkymo.

Burma stoja už tai, kad 14 Azijos šalių laikytų konferenciją Laosos reikalų.

HONDURE LAIMEJO KAIRIEČIŲ PARTIJA

BELIZE, Anglų Honduras. — Šioje Anglijos kolonijoje ketvirtadienį įvykusiuose legislatūros rinkimuose kairioji liaudies partija išėjo laimėtoja. Iš 18 renkamu vietų laimėjo 10. Legislatūroje yra 25 deputatai. Septynius deputatus skiria Anglija.

Honduro kolonijoj yra tik 90,000 gyventojų. Praėjusiais metais buvo susitarta, kad 25 deputatų legislatūroje 18 deputatų rinktų gyven-tojai.

NAIROBI, Kenija. — Pirmą kartą istorijoje šioj anglų kolonijoj legislatūros rinkimuose rinkimus laimėjo negrai. Negrų nacionalistų sąjunga, turėjusi tik dvi vietas, šį kartą laimėjo net 16.

Kūdikiams Baldų Parodinis Išpardavimas Tiesiai iš Toronto Baldų Parodos Rinkos

Luksusiniai tvirti gardeliai su šlapumą nepraleidžiančiais pasterizuotais matrasėliais, nustatomais spyruokliais, dantuota trekele ir pritaikyta paklode.

Nauja žema kaina ..... \$27.95 kompletas
Reguliarė kaina \$37.95
Kūdikiams vežimėlis ..... \$22.95 ir daugiau
Chrominė aukšta kėdė ..... \$ 9.95 ir daugiau
Zaidimui gardelis ..... \$ 9.95 ir daugiau

Viskas dėl kūdikių žemiausiomis kainomis Toronte Veltui nuvežama — Patenkinanti garantija Mes kalbame jūsų kalba

BABY TOWN, 1189 Bloor St. W. kampas Brock Ave. L.E. 5-0133 — Atdara vakarais iki 9 val.

Lietuvių Gyvenimas Lietuvoj ir Amerikoje

1. LIETUVA SIANDIEN — tai nedidelė knyga puspuslapiais, bet baisesi didelė ir stipri savo turiniu, nes joje labai teisingai pasakoma ir daugybė nuotraukų parodoma, kaip atrodo socialistinė Lietuva, jos žmonės ir gyvenimas; pasakoma ir parodoma žmonių, kurie lankėsi Lietuvoje 1959 m. ir viską matė savo akimis, jautė savo širdimi ir patyrė savo objektyviu protu. Kiekvienas lietuvis turi šią knygą įsigyti ir platinti — juo labiau platinti tarp tų, kurie yra suklaidinti atžagareivių spaudos melais. 95 psl. Kaina 1 dol.
2. AMERIKOS LIETUVIAI ir ANGLIŠKŲJŲ SKOLINIŲ ZODYNAS — Amerikos lietuvių laikraščių, knygų, mokyklų, parapijų, kultūros ir kalbos labai įdomus aprašymas. 366 psl. Kaina 2 dol.
3. ŠIRDIES RŪMAI — pirmasis lietuviškas romanas apie širdį. 449 psl. Kaina 2 dol.
4. ŠLIUPTARNIAI — didžioji Amerikos lietuvių gyvenimo knyga. 652 psl. Kaina 2 dol.
5. ČIKAGOS ŠEŠĖLIAI — nuogojo gyvenimo vaizdai. 316 psl. Kaina 2 dol.

Visos 5 knygos sykiu tik 5 doleriai čia arba Lietuva. Persiuntimo kaštus apmokame.

Rašykite:

Dr. Alg. Margeris, 3325 S. Halsted St., Chicago 8, Ill.

Kanados Lietuvių Literatūros Draugijos Centro Komiteto Įsteigtas KNYGYNAS

160 CLAREMONT ST., TORONTO, ONT.

Teikia veltui pasiskaitymui įvairių lietuviškų knygų, daugumoje pokariniiais metais išleistų Tarybų Lietuvoje. Norintieji naudotis knygynu turi pasimokėti \$5.00 kaurciją, kuri gražinama nustojus naudotis knygynu.

Krygos duodamos vienam mėnesiui. Po mėnesio nesugrąžinę ir nepersirašę knygas, turi mokėti po \$1.00 už kiekvieną pavėluotą mėnesį.

Paštu užsisakantieji knygas turi apmokėti persiuntimo išlaidas.

Knygynas atdaras penktadieniais nuo 7 iki 8.30 val. vakarais ir ketvirtadieniais nuo 2 iki 4 val. po piet.

naudotis knygynu prašome išsikirti juos ir užsisakant paštu naudoti knygos numerį.

AUDRA ATEINA. Juozas Paukštelis. Keturių veiksų pjesė. Knyga 108 puslapių. Knygyne Nr. 404.

JONUKO DUNDULIUKO TEATRAS. Danutė Čiurlionytė. Aprašymas kaip įsirengti lėlių teatrą ir vaikams scenos veikalai. Knyga 184 puslapių. Knygyne 405.

APSAKYMAI. Jonas Šimkus. Knyga 224 puslapių. Knygyne Nr. 406.

KLIUDŽIAU. Jonas Biliūnas. Apsakymai. Knyga 74 puslapių. Knygyne Nr. 407.

KAS DAINON NESUDDETA. J. Baltušis. Ilustruotas kelionės aprašymas. Knyga 96 pus. Knygyne. Nr. 408.

PRISIKĖLUSI LIETUVA. Antanas Bimba. Pokarinio važinėjimo Lietuvoje aprašymai. Knyga 224 puslapių. Knygyne Nr. 409.

OKANOS. Mikas Rasoda. Apsakoma. Knyga 342 puslapių. Knygyne Nr. 410.

RINKTINĖ. Rainis. Įvairūs raštai. Knyga 390 puslapių. Knygyne Nr. 411.

RINKTINĖ. V. Majakovskis. Poezija. Knyga 260 puslapių. Knygyne Nr. 412.

ŽALDOKYNĖ. B. Dauguvietis. Trijų veiksų pjesė. Knyga 136 puslapių. Knygyne Nr. 413.

RUSŲ ŽMONĖS. K. Simonovas. Trijų veiksų pjesė. Knyga 144 puslapių. Knygyne Nr. 414.

BALTIJOS VĖJAS. Teofilis Tilvytis. Poezija. Knyga 116 puslapių. Knygyne Nr. 415.

KRIAUCIUS MOTIEJUS. Kazys Binkis. Poemos-satyra. Knyga 256 puslapių. Knygyne Nr. 416.

UZDAVINYS. B. Dauguvietis. Keturių veiksų scenos veikalas. Knyga 156 puslapių. Knygyne Nr. 417.

KREMLIAUS KURANTAI. N. Pogodinas. Trijų veiksų scenos veikalas. Knyga 230 pus. Knygyne Nr. 418.

KOVINGOJI JAUNYSTĖ. Įvairių autorių. Poezijos antologija. Knyga 124 puslapių. Knygyne Nr. 419.

RINKTINĖ. Arturas Regratis. Poezija. Knyga 96 puslapių. Knygyne Nr. 420.

GĖLYNAS. Z. Gėlė. Poezija. Knyga 164 puslapių. Knygyne Nr. 421.

LYRIKA. Puškinas. Knyga 208 pusl. Knygyne Nr. 422.

BORISAS GODUNOVAS. A. Puškinas. Dramatinis kūrinys. Knyga 136 puslapių. Knygyne Nr. 423.

MUZIKAS ŽIEMAITCZIŲ YR LIETUWOS. D. Poszka. Iš 1757-1830 raštai. Knyga 44 puslapių. Knygyne Nr. 424.

KOMEDIJOS. N. Gogolis. Knyga 408 puslapių. Knygyne Nr. 425.

PAUKŠCIAI GRĮŽTA. Kostas Korsakas. Poezija. Knyga 208 puslapių. Knygyne Nr. 426.

USNYNĖ. Teofilis Tilvytis. Poema. Knyga 160 pusl. Knygyne Nr. 427.

RUSŲ VIENVEIKSMĖS PJESĖS. Įvairių autorių. Knygoje telpa septyniolika pjesių. Knyga 392 pusl. Knygyne Nr. 428.

JAUNIMO SAVIVEIKLOS SCENA. Įvairių autorių. Scenos veikalai, dainos su gaidomis ir humoristiniai aprašymai. Knyga 168 pusl. Knygyne Nr. 429.

TEOFILIS TILVYTIS, RAŠTAI. Tomas pirmas. Poezija. Knyga 556 pusl. Knygyne Nr. 430.

TEOFILIS TILVYTIS, RAŠTAI. Tomas antras. Poezija. Knyga 368 pusl. Knygyne Nr. 431.

TARYBŲ LIETUVOJ

Ką Dirba Lietuvos Mokslininkės?

Zodis "mokslininkė" mūsų krašte dabar taip pat įpras-tas, kaip prieš dvidešimt me-tų buvo sakysime, "moky-toja". Kiek Lietuvoje mote-rių dirbančių mokslinį dar-bą, sunku pasakyti. Iš tikrųjų nėra tokios mokslo srities, kurioje jos nedalyvautų.

Tris jaunas Lietuvos moks-lininkes paprašėme trumpai papasakoti, ką jos šiuo me-tu dirba.

Akių ligų gydytoja Ona Jaudegytė, gyvenanti ir dirbanti Klaipėdoje:

Visi pastarieji metai buvo man pilni įtempto ir kruopš-taus darbo. Eina į pabaigą mano disertacija, kurioje pa-teiksiu užkiritusių viršutinių vokų operavimo būdus. Tai palyginti retas, bet labai skausmingas susirgimas, ku-ris iki šiol buvo neišgydo-mas. Medžiagą jau sukau-piau, belieka ją apibendrinti. 1961-aisiais metais tikiuosi disertaciją apginti.

Filologijos mokslų kandi-datė Elena Grinaveckienė, Lietuvos kalbos ir literatū-ras instituto sektoriaus ve-dėja:

Visa mūsų instituto dar-buotojų grupė šiuo metu ruo-šia Lietuvos dialektologinį atlasą: tuo tikslu labai smul-kiai ir kruopščiai tyrinėjame visų respublikos vietovių tar-mes. Pracitą vasarą dalyva-vau keliose ekspedicijose. Dabar tvarkome surinktą gausią medžiagą.

Lietuvos Mokslų Akade-mijos darbuotoja, Chemijos mokslų kandidatė Liuda Rasteikienė:

Mano mokslinis uždavinys šiuo metu susijęs su Pauevė-žio spirito-mielių kombinatu. Drauge su grupe Chemijos instituto darbuotojų tyrinė-jame būdus, kaip gaminti

V. Mackevičius, vienas žy-miausių Lietuvos dailininkų, kuriam sausio 14 dieną su-kako 50 metų. Nuo 1953 metų jis yra Dailės instituto direktorius.

šiam kombinatą vertingas amino rūgštis. Šias rūgštis galima vartoti kaip vaistą, o po tam tikro cheminio per-dirbimo — kaip puikų prie-skonį mėsos ir daržovių val-giams. Manau, kad jau arti-miausiu metu mūsų fabrikai pradės jas gaminti.

Poezijos Derlius

Lietuvos tarybinėje poezi-joje vis originaliau ir dra-siau prabyla moterys. Po pirmąją poezijos knygą vien-u metu išleido dvi jaunos poetės — Judita Vaičiūnaitė ir Dalia Urnevičiūtė.

Netrukus savo antrąja knyga skaitytojus pradžiugins poetė Janina Degutytė. Jos pirmasis rinkinys "Ug-nies lašai" jau išveržtas į ru-sų kalbą ir šiuo metu plačiai skaitomas Tarybų Sąjungo-je.

Grožinės literatūros lei-dykla yra taip pat paruošusi jaunos, vos spėjusios vi-durinės mokyklos mokytojos Violetos Palčinskaitės eilėraščių rinkinį.

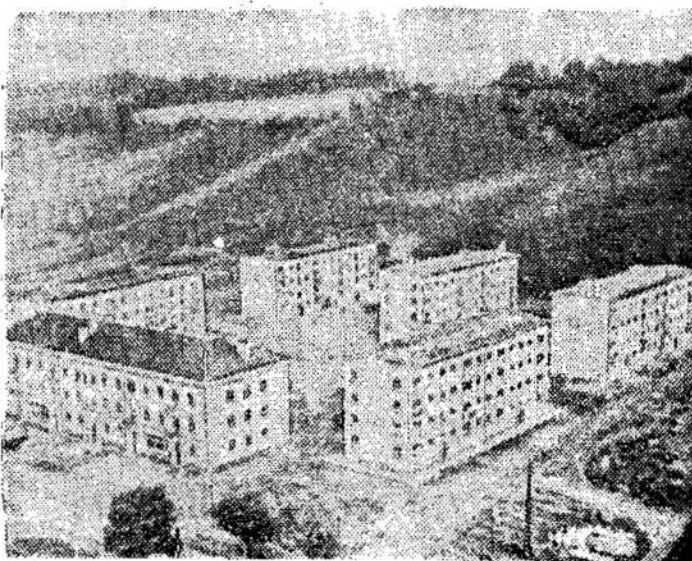
Taip, šių metų poezijos derlius tikrai geras!

Naujos Kovotojų Už Tarybų Valdžią Prisiminimų Knygos

VILNIUS. — Žinomos ge-nerolo J. Macijausko prisimi-nimų knygos apie Didįjį Tėvynės karą: "Už liandies laimę" ir "Tėvynės karo frontuose". Šiais metais Lie-tuvos Grožinės literatūros leidykla numato išleisti nau-ją J. Macijausko prisimini-mų knygą "Saulė leidžias, saulė teka". Joje autorius pasakoja apie kovą už Tary-bų valdžią gimtajame kraš-te Rokiškio apskrityje 1918-1919 metais, apie 1940-1941 metų įvykius, apie Tarybų valdžios atkūrimą Lietuvoje.

Leidykla taip pat patieks skaitytojui eilės kitų kovo-tojų už Tarybų valdžią Lie-tuvoje memuarus. Ch. Kap-lanas savo prisiminimų kny-goje "Pogrindžio dienomis" pasakoja apie Komunistų partijos pogrindinę veiklą, apie buržuazinės armijos ka-veivių revoliucines nuotai-tas. K. Domino knygoje "Spalio aidai" aprašomi pri-siminimai apie kovas už Ta-rybų valdžią dabartiniame Ramygalos rajone 1918-1919 metais.

Partizaninio judėjimo Di-džiojo Tėvynės karo metais dalyviai S. Apyvala ir L.

I visas puses plačiai nu-sitiesia naujojo Kauno prie-miestėiai. Viljampolės prie-miestis šiandien nebepažintų-tas, kuriam jo neteko matyti per kelis pastaruosius me-tus. Sparčiai statosi vis nauji ir nauji Viljampolės kvartalai, dygsta naujos į-monės, kultūros įstaigos.

30 Milijonų Kino Žiūrovų

VILNIUS. — Kinofikaci-jos ir filmų nuomojimo vy-riausioji valdyba suvedė 1960 metų darbo rezultatus.

Praeitais metais Lietuvoje buvo neregta 39,240 kino seansu, o žiūrovų skaičius pasiekė beveik 30 milijonų. Palyginti su 1959 metais šie rodikliai žymiai išaugo. Išsi-pltė kino tinklas, ypač kai-no vietovėse. Miestuose pra-dėjo veikti septyni plačiaek-raniniai kinoteatrai. Dabar statomi dar aštuoni tokie ki-noteatrai Klaipėdoje, Siau-liuose, Jurbarkė, Kupiškėje ir kitur.

Kinas tampa vis popula-resne ir mėgiamesne meno šaka. Geriausių rezultatų aptarnaujant kinu kaimo žiū-rovą pasiekė Klaipėdos, Silu-tės, Ramygalos, Šeduvos ra-jonų kino tinklo darbuotojai. Beveik trigubai daugiau, ne-gu 1959 metais, buvo de-monstruota mokslo popula-rinimo filmų. Kavarsko. Vie-vio, Biržų rajonuose gerai vyko žemės ūkio filmų de-monstravimas.

UTENA — TAIP PAT

UTENA. — Čia atiduoti naudotis du nauji gyvena-mieji namai Juose apsigyve-no 20 darbininkų ir tarnau-tojų šeimų. Basanavičiaus gatvėje pradėta dar dviejų po 12 butų gyvenamųjų na-mu statyba.

Mieste statoma 930 vietų vidurinė mokykla. Šiemet bus pradėta naujo kino sta-tyba.

Bakutis savo prisiminimų knygoje vaizduoja liaudies keršytojų kovas prieš hitle-rinius grobikus Lietuvoje. E. Eilevičiaus nauja prisimini-mų knyga atspindi 1940-1946 metų įvykius.

Nuotraukoje: naujutėlis gyvenamųjų namų kvartalas Kauno priemiestyje Viljam-polėje.

Hidrometeorologinės Tarnybos Laive

KLAIPEDA. — Laivo "Neringa" įgulą kasdien siunčia iš jūros informaciją Vilniaus, Klaipėdos ir Kali-ningrado hidrometeorologi-jos biurams. Tačiau laivo moksliniai darbuotojai užsi-ima ne tik tuo.

Mums pavesta vykdyti tyrinėjimus pietinėje Balti-jos jūros dalyje. — pasa-koja laivo inžinierius Leo-nardas Jackūnas. — Čia mes tiriamo jūros srovės, van-dens temperatūrą, vėjų kryptį ir stiprumą, jūros bangavimą ir švytėjimą, de-besų judėjimą bei kitus reiš-kinius.

Inžinierius parodė kabantį ant kajutės sienos pietinės Baltijos jūros dalies žemėlai-pį, išmargintą raudonais skrituliukais.

Matote, mūsų darbo ra-jonas ne taip jau mažas. — sako L. Jackūnas. — Raudoni skrituliukai — tai sąly-ginės stotys. Kiekvienoje iš šių stotčių, arba tiksliau sa-kant, tam tikroje jūros vie-toje mes ir atliekame savo tyrinėjimus.

1961 metais "Neringos" į-gula padės Nidos hidromete-orologinei stočiai tyrinėti pa-krantės zonoje jūros banga-vimą audrų metu.

Kas šeštas žmogus daly-vauja meno saviveikloj Pan-dėlio rajono Papilio apylin-kėje. Čia veikia dainų ir šo-kių ansamblis, dramos ir liaudies šokių rateliai, cho-ras, pučiamųjų instrumentų orkestras.

Rajoninė moksleivių darbu-paroda buvo surengta Anykš-čių pionierių rūmuose. Čia buvo eksponuojama apie 500 tautinių juostų, medžio dro-žinių, gipso dirbinių ir kt.

Naujas A. Vienuolio Raštų Leidinys

VILNIUS. — Ruošiamas naujas lietuvių literatūros klasiko A. Vienuolio raštų rinkinys. Tai bus pilniausias A. Vienuolio raštų daugiato-mis rinkinys.

Medžiaga naujame leidiny-je skirstoma žanrinio-chro-nologiniu principu. Pirmame tome bus spausdinami pada-vimai ir legendos, pradedant "Kaukazo legendomis" ir baigiant tarybiniais metais parašytais šio žanro kūri-niais. Čia taip pat tilps ap-sakymai "Kalėjime", "Gri-žo", "Paskenduolė", parašy-ti iki 1917 metų. Į antrąjį to-mą įeis apysakos ir apsak-ymai "Seni drangai", "Vė-žys", "Redaktorius laimė", "Inteligentų palata", "Pacien-tė" ir kiti, kuriuos rašytojas sukūrė 1918-1940 metais. Trečiame tome bus surinkti A. Vienuolio apsakymai ir prisiminimai. Didžiausią šio tomo dalį sudarys memuari-nio pobūdžio kūriniai, auks-čiau išleisti atskiru rinkiniu. Sekančiuose tomuose bus spausdinami romanai "Prieš dieną", "Kryžkelis", "Puo-džiūnkiemis" ir kiti kūriniai.

Šiais metais numatoma iš-leisti penkis A. Vienuolio raštų tomus. Sekantys pen-ki tomai išeis iš spaudos 1962 metais.

Rekonstruota Sporto Halė

KAUNAS. — Sporto halė-je baigti pagrindiniai rekon-strukcijos darbai. Ji tapo iš-siplotė, tapo erdvesnė. Vie-toj buvusių 3,100 vietų dabar įrengta 5,400 sėdimų vietų. Visos halės apskritimur į-rengta asfaltuota juosta sto-vimoms vietoms, kuri ne var-žybų metu bus naudojama sportininkų treniruotėms.

Sporto arena dabar užima daugiau kaip 1,200 kvadrati-nių metrų ir yra beveik tri-gubai didesnė už buvusią. Į-rengtas lengvosios atletikos sektorius.

Halėje įrengti dušai, poil-sio, teisėjų, trenerių kambai-niai, ketverios plačios durys.

VILNIUS. — K. Būgos gatvėje statomas viešbučio tipo keturaukštis 88 butų gyvenamasis namas. Kiek-viename jų bus įrengtas kambarys ir nedidelė virtu-vė. Namas skiriamas jaun-vedžiams. Penktosios staty-bos valdybos kolektyvas pa-sėdėjo šį namą atiduoti naudotis antrame ketvirtyje.

Artimiausiu laiku numa-tyta greta pastatyti dar vie-ną tokią 150 butų namą.

Liaudies Balsas

SAVAITINIS KANADOS LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS
LEIDŽIAMAS SPAUDOS DRAUGIJOS

Prenumeratos Kaina:
Visur kitur metams \$4.50; pusė metų \$2.25
Kanadoje ir Didžiojoje Britanijoje metams \$4.00; pusė metų \$2.00

LIAUDIES BALSAS
160 Claremont St., Toronto 3, Ont., Canada
Telefonas: EMpire 6-4358

TAIP IR NE

Britų Kolumbijos socialkreditoriai, kurie valdo provinciją, leidžia mažą trimėnesinį laikraštį Laisvoji Draugija. Šiame lapelyje tie "liaudies" draugai be pasigailėjimo puola pažangiuosius, taikos šalininkus, darbininkus, kurie reikalauja didesnio atlyginimo už darbą. Vėliausiam leidinyje puola ant darbininkų už streikus.

Girdi, Winnpege mėsos pakavimo darbininkai streikavę 6 mėnesius. Per tą laiką jie algomis netekę \$1,596 kiekvienas. Jie galų gale laimėję algų pakėlimą. Bet jiems trukusią tris metus, kol jie atgausią nuostolius. Tokiu būdu, jie niekó, nelaimėję.

Iš vienos pusės žiūrint, nuostoliai dideli. Bet kodėl gi kompanija negalėjo pakelti be streiko? Jeigu ji nebankrutuos dabar, tai juk galėjo pridėti darbininkams laike derybų. Nebūtų reikėję streiko. Ir kompanijai ir darbininkams nebūtų jokių nuostolių. Juk ir kompanija per tuos 6 mėnesius turėjo nuostolių.

Kita, jeigu darbininkai niekad nebūtų kovoję, streikavę, tai šiandien veikiausiai didžiosios darbininkų algos būtų 50 centų į valandą. Dabargi algos daug didesnės. Tie patys darbininkai Winnpege prieš streiką gavo \$1.53 į valandą. Reiškia, jų pirmtakūnai iškovojo pakėlimą. Dabartiniams darbininkams gal neteks greitai pasinaudoti streiko laimėjimais, bet jų vaikai tikrai pasinaudos. Taip tai ir eina progresas.

JIEMS "KROKODILIAI"

Draugas A. Bimba rašo Laisvėje: "Kalbėdamas apie įvykius Konge, So. Bostono menševikų gazietos redaktorius sako: 'Is ten atėjo žinia, kad Lumumba užmuštas, kas davė progos visų rasių ir visų spalvų krokodilams lieti graudžias ašaras'.

"Vadinasi, tie milijonai viso pasaulio žmonių, kurie smerkia žmogžudžius, kurie demonstruoja prieš žmogžudžius, yra viso labo tik 'krokodilai'!

"Beje, juk ir visos Jungtinės Tautos pasmerkė Lumumbos ir jo draugų nužudymą. Tai reiškia, kad ir visos Jungtinės Tautos susideda iš krokodilų! Ar ne taip?"

Bimba čia turi mintyje Keleivį.

Matote, į kokį purvyną nusirito tas "socialistinis" laikraštis.

KADA ŽMONĖS ALKANI

Jungtinis Fondas nukirto \$100,000 dėl šelpimo bedarbių šeimynų. Esą stoka pinigų. Keliamas didelis triukšmas Toronte. Bet tuo pat metu Toronto miesto ponai svarsto statymą slėptuvės dėl savęs kur nors užmiestyje. Esą numatyta išleisti tos slėptuvės statybai net \$430,000. Bendarai, taip vadinamo civilinio apsigynimo reikalams būsią išleista \$887,000.

Kaip matome, tuo metu, kai šeimoms grumoja alkis, ponai statysis požemines slėptuves dėl savęs.

NEKENKIT JŲ BIZNIUI

Toronto biznierių buvo sumanę suruošti ant Yonge gatvės didelį vėlykinį parodą. Buvo numatyta net gatvę pudažyti tam reikalui. Bet tuoj pakėlė galvą bažnytininkai. Girdi, vėlykos turi būti religinio susikauptimo diena.

Taip tai dabar nėra žymėsni įvykio, kad nesuskirstų bažnytininkai su pasauliečiais. Tai mokykloje, tai sporto reikalu, tai šiaip kokiame nors reikale.

Bet juo toliau, tuo vis daugiau visuomenė piktinasi atžagareiviškais dvasiškiais. Nusibodo jų kišimasis ne į savo reikalus.

Dalia, Kur Tu?

T. Ševčenka

Dalia, kur tu? kur tu?
Nesirodo nei jokia!
Jei geros neduodi, dieve,
Tai nors piktą duoki!

Tik neleisk miegot be miego,
Tik širdies neduoki
Numarinti, kad nebūčiau
Kaip šiekštas, kur dvokia!
Leisk gyvent — gyventi širdžia,
Kuri žmones mylėtų,
E jei ne — prakeikti visa
Ir uždegti svieta!

Baisūs, vai, vargų retežiai
Ir mirtis vergijoje,
Bet baisiau, kad laisvėj būnant
Miegas miegą vijo,
Ir gali užmigt taip amžiams,
Nepalikęs sviete
Jokio ženkló. . . Lyg gyvybė
Tavęs nė nelietė.

Dalia, kur tu? kur tu?
Nesirodo nei jokia!
Jei geros neduodi, dieve,
Tai nors piktą kokią!

Vertė L. Gira

Ivairiomis Temomis

Kuomet laike 1930 metų depresijos darbininkai demonstravo ir parašus rinko už įvedimą apdraudos nuo nedarbo, daugelis ir darbininkų, ypač anglių, juokėsi ir liepė važiuoti ten, iš kur atvažiavo, jeigu nepatinka Kanadoje. Buvd šiaukiama, kad tai Maskvos darbas, kad parkenkus Kanadai.

Dabar jie visi labai džiaugiasi, kad gauna nedarbo apdraudą. Tiesa, nėra didelė apdrauda, bet žmogus nekuri laiką gali pragyventi. Visai kitaip būtų, jeigu tiems 700,000 reiktų gyventi šiais laikais taip, kaip gyveno bedarbiai 1930 metais.

Žiūrint jūdžių, kartais nesinori tikėti, kad taip gyvenime gali būti. Pavyzdžiui, privatiškų investigatorių ir detektyvų įsiveržimas slaptai į žmogaus butą, išvartymas baldų, drabužių. Bet matyti taip yra.

Tribune tilpo korespondencija apie tai, kaip vieno Tribune agento, Joe Syroto, butą kokie tai slapti agentai taip suvertė, kad net baisu žiūrėti buvo. Tas įvyko ne Amerikoje, kur viskas galima, bet Kanadoje, Sault Ste. Marie mieste, Ontarijos provincijoje.

Agentai įsiveržė išlauždami užraktą, pasigrobė asmeniškus popierius, literatūrą. Tai aiškus faktas, kad tai buvo policijos agentų darbas.

Ir tas atsitiko po to, kai Kanadoje įėjo galion Teisių Bilius.

Tim Buck, Kanados Komunistų Partijos lyderis, sako, kad komunistai remia naują darbininkų partiją, nors pasiils teisę ją kritikuoti, kur matys yra reikalas.

Ji nestatysianti kandidatų prieš darbo partijos kandidatų, bet nominuosianti keletą savo kandidatų parinktose apylinkėse, kad iškėlus viršun savo liniją.

Jis sako, kad lyderiai, kurie organizuoja šią partiją, atitolsta nuo nutarimų, padarytų Winnipego pasitarime.

Londono, Anglijoje, buvusi tarptautinė nacių konvencija, kurioje dalyvavę 200 atstovų.

Konvenciją sušaukė Britanijos naciai.

Atstovų buvę iš Vokietijos, Austrijos, Italijos ir Švedijos. Visi devėję nacių uniformą su SS raidėmis ir svastikomis. Svetainę saugoję ginkluoti sargai.

Britų policija, tačiau, turėjusi suvažiavime savo agentą.

Nereniai ant Kanados televizijos buvo diskusija "Kaina buvimo kanadiečiu". Kaip keistas užvardinimas, taip ir diskusija buvo keista. Vargiai ir patys dalyviai gerai suprato, ką jie sprendė, juo labiau publika.

Iš užvardinimo išėity, kad būtų kanadiečiu daug kainuoja. Panašiai taip ir kalbėta. Buvo paduodami skaičiai, kiek išleidžiama apsigynimui ir t. t.

Kiekvienas gali suprasti,

kad kiekviena šalis turi išlaidų ryšium su šalies apsigynimo reikalais. Tai priklauso nuo to, kokią rolę šalis lošia tarptautinėje arenoje.

Tikrumoje, kanadiečiams daug kainuoja ne tai, kad jie yra kanadiečiai, bet kad jų vadovai daug kur pirmoj vietoj žiūri kitų reikalų. Susidėjimas su visokiais blokais ir dalyvavimas jų ginkluotų jėgų reikaluose labai daug kainuoja, bet vargiai tas turi ką bendra su buvimu kanadiečiu. Gali būti priešingai, daug kainuoja todėl, kad kanadiečiai nėra dar tikrais kanadiečiais. Dar nemoška pastatyti savo interesus pirmon vieton.

Daug girdite apie Šiaurinę Rodesiją. Idomių dalykų tenai yra. Bet pats idomiausias tas, kad europiečio uždarbis tenai yra \$3,000 į metus, o afrikiečio tiktai \$220.

Centralinė Afrikos Federacijoj, kurią sudaro Šiaurinė Rodesija, Pietinė Rodesija ir Nyasalandas, gyvena 7,650,000 gyventojų, iš kurių tiktai 350,300 europiečių ir 33,000 azijiečių. Bet vyriausybėse europiečiai didelį didžiumoj.

Afrikiečių reikalavimas, kad kiekvienas turėtų tik vieną balsą, stato plaukus baltiems krikščionims.

Kas Kaip Remia Liaudies Balsą

J. Lesevičius, Montreal, prisiuntė naują ir atnaujintų prenumeratų.

A. F. Walley, Fort Lauderdale, Florida, prisiuntė nuo LLD 175 kuopos ruošų gegužinių dėl Liaudies Balso paramos \$79. 43 aukų.

R. Barauskas, Rochester, N. Y., prisiuntė atnaujintų prenumeratų ir nuo G. Dauko \$2.00 aukų.

P. Gavenas, Tillsonburg, Ont., lankėsi LB raštinėje, pridavė naują prenumeratą, užrašytą J. Dadurkos į Lietuvą. paaukojo savaitraščio paramai \$5.00 ir pridavė nuo F. B. Kelly, iš Courtland, \$10.00 aukų.

J. Šinkunas, Toronto, pridavė nuo LB rėmėjų minėjusių draugės A. Pažerienės gimtadienį, \$25.76 aukų.

A. Samuolis, Chicago, Ill., prisiuntė keliolika atnaujintų prenumeratų ir \$9.50 surinktų aukų. Aukojo: A. K. Butko \$5.50; V. Vasys \$1.50 ir penki skaitytojai po 50 c. Atnaujiniame prenumeratų ir aukų rinkime gražiai patalkininkavo P. Malinauskienė.

J. Samuolis, Chicago, Ill., prisiuntė atnaujintų prenumeratų ir nuo R. S. 50 c. aukų.

Visiems už pasidarbavimą ir aukas širdingai ačiū.

Administracija

Pastabos

Net klaiku ir skaityti, kaip alkoholizmas plečiasi Kana-doje. Štai, vien Ontorijos provincijoje pokario metais gėrimų išpardavimas padidėjo dvigubai, o alkoholikų skaičius ketveriopai.

Kaip statistika rodo, tai Ontarijos alkoholikus su šeimomis, jeigu kas suvežtų į vieną vietą, tai susidarytų 240,000 gyventojų miestas!

Šitie alkoholikai yra ligoniai. Juos reikia gydyti. Dalis jų yra gydoma, bet tik maža dalis. Visų jų gydyti niekas nepajėgia, — nėra pinigų.

Bet alkoholinių gėrimų šunkoriai pernai metais surinko \$350,206,253. Ir taip metai iš metų milijonai plaukia į jų kišenes. Rodos, geras gaspadorius žinotų, kur gauti pinigų dėl šių alkoholikų gydymo.

Tačiau mūsų šalies gaspadoriai to nežino.

Jie, jeigu kiek ir padeda tų ligonių gydymui, tai ima iš visuomenės surinktų mokesčių.

Konge kanadiečius karius ir vėl vietiniai apkūlė. Jau kelintą kartą. Tiesa, ne vien kanadiečius jie apkūlia. Jie apkūlia ir kitus Jungtinių Tautų karius.

Bet kaip ant jų už tai pykti?

Kaip nesakysim, bet tie J.T. kariai Konge yra neprasitęjie svečiai.

Bendrai inant, visuomenei yra neaišku, kam tie J.T. kariai Konge dabar yra reikalingi?

Pradžioje, suprantama, kolonizatoriams ir jų pakalikams. Konge J.T. jėgos buvo reikalingos, kad vietiniai reacionieriai galėtų susidoroti su Kongo parlamentu ir Lumumba.

Dabar jie tą yra atlikę.

Tiesa, Jungtinės Tautos yra padariusios gražių tarimų.

Bet gražius tarimus jos buvo padariusios ir pačioje pradžioje, tik niekas jų nevykdė.

Argi galima tikėtis, kad Hammarskjoldas ims juos vykdyti dabar?

Keista ir kalbėti.

Atrodo, kad Jungtinių Tautų jėgos Konge dar vis yra laikomos tam pat, kam ir kaimynystėje stovi Jungtinių Valstijos karo laivai.

Tai yra tam, kad pastojus kelią liaudies jėgoms, jeigu jos užsimotų atsteigti šalyje demokratiją, įvesti tvarką.

King White, CBC pasakotojas apie žuvavimą ir kitus užsiėmimus lauke, matomas šioj nuotraukoj su Fort Albany (prie James Bay) indijonų vaikais. Tuo metu tenai buvo 30 laipsnių žemiau nulio F. Jis surinko 2,000 porų "skeitų" dėl indijonų vaikų šiaurinėj Ontarijoj.

Ką Kiti Rašo

Prieš tokį terorą

O va jums žinia iš Chicago. Ten Meisner Engineers kompanija pereitą savaitę atleiskus iš darbo "keliolika lietuvių inžinierių ir braižytojų". Jų tarpe esąs ir smetonininkų šulas inžinierius Bartkus, "Tautinės Sąjungos pirmininkas". Ir visi jie tapę išmesti iš darbo todėl, kad jie per rinkimus "darbavosi republikonų partijai".

Cia jau biauirus teroras. Prieš tokį persekiojimą mes visuomet protestuojame ir kovojame.

Bet kaip su Bartkum ir jo kolegomis? Ar jie nors vieną žodį yra ištare už tuos pažangiečius profesionalus, kurie tik už pažiūras ir įsitikinimus yra mėtomi iš darbų ir vietų, yra visai persekiojami ir terorizuojami? Ne, jie dar džiaugdavosi tokiomis kompanijų bei valdininkų darbais.

Matote, kaip gyvenime pasitaiko.

Nekask duobės kitam, nes pats gali jon įkristi!

— A. Bimba

Matote, ko tas žmogus susilaukė

Iš Chicago pranešama, kad ten Tarybų Lietuvos priešai greitomis sudarė specialų komitetą šelpimui Stepono Kairio (Kaminsko). Kaip žinia, Kairys smarkiai susirgo ir tapo invalidu. Girdi, jis dabar nebeturi iš ko pragyventi. Jam esanti rei-

Vienu žodžiu, tos jėgos stovi imperialistų interesų sargyboje ir todėl neturi populiarumo vietinių gyventojų tarpe.

Z. Janauskas

kalinga greita medžiaginė parama. Prašoma jo šelpimui aukų.

Tai skaudi tragedija. Tragedija dėl to, kad St. Kairys pabėgo iš Lietuvos ir per paskutinius keletą metų, kiek tik jo jėgos leido, niekino ir plūdo tą mūsų senąją tėvynę. Kairys, kaip žinia, yra griežtas šalininkas tos filosofijos, kad tik naujas pasaulinis atominis karas galėsias "išlaisvinti" Lietuvą iš Lietuvos darbo žmonių rankų. Jis siūlo, kad lietuviški mensevikai viešai propaguotų naujo karo reikalą.

Bet jeigu St. Kairys būtų vadovavęsis protu, būtų pasilikęs ištikimas savo tautai, nebūtų bėgęs pas hitlerininkus į Vokietiją, šiandien Lietuvoje jis būtų didžiai gerbiamas žmogus, būtų pilnai aprūpintas tiek gydymu, tiek pragyvenimu. Nereikėtų ubagauti, nereikėtų prašyti almužnos išsigelbėjimui nuo bado.

Kitas dalykas. Šis atsitikimas su St. Kairiu dar kartą visam pasauliui gerai pavaizduoja, kaip mūsų Amerikoje, turtingiausioje kapitalistinėje šalyje, dar ir šiandien susirgęs ir sveikatos nebetekęs žmogus išmetamas laukan šalčiui ir badui susidoroti. Jeigu ne Kairio draugai, jeigu ne aukos, juk jis galėtų mirti badu!

Net ir šitas pavyzdys su atkakliausiu tarybinės santvarkos niekintoju dar kartą parodo, kaip svarbu yra visiems darbuotis, kad Kongresas priimtų prezidento Kennedžio vyriausybės programą dėl medicininio aprūpinimo senatvėje.

— Laisvė

Lenkijos lietuviams BALFo škarmaų nereikia

Šiomis dienomis Lenkijos Lietuvių Kultūros Draugijos CK pirmininkas Algirdas Skripka "Vilnius" redakcijai atsiuntė laišką. Savo laiške Algirdas Skripka rašo, jog praėjusių metų pabaigoje, gruodžio mėn., savo atostogas praleisti buvo nuvykęs į Tarybų Lietuvą.

Lietuvoje Algirdas Skripka aplankė savo gimines, susipažino su žemės ūkiu, pramone, įmonėmis ir su dabartiniu Tarybų Lietuvoje nauju gyvenimu. Važinėjo kur jis norėjo, kalbėjosi su kuo tik susitiko.

Toliau Algirdas Skripka džiaugiasi, kad jo vadovaujama Lenkijos Lietuvių Draugiją Tarybų Lietuvą apdovanojo laikraščiais, knygomis, muzikos instrumentais, televizijos aparatu, magnetofonu ir gausiu lietuviškų plokštelių rinkiniu.

Ir Algirdas Skripka rašo: "Suteikta šia parama naudojasi visi lietuviai gyvenantieji Liaudies Lenkijoje. Ir jaučiame didelę simpatiją-meilę Tarybų Lietuvai ne tik už tai, kad ji mums padeda, bet ir už tai, kad ji yra mūsų Tėvynė-Močiutė..."

Toliau jis štai ką sako savo laiške:

"Tačiau pagalbos, kokią stengiasi suteikti buržuaziniai nacionalistai BALFo organizacijos, siūsdami pakeilius su senais, sudėvėtais škarmais, kurių pas mus net ir prie darbo dėvėti niekas nenori, mes nenorime. Gyvenantieji lietuviai Liaudies Lenkijoje yra neblogiau apsirengę, kaip "ponai" iš BALFo. Prievarta kišama mums parama, nereikalinga.

"Mes manome, jeigu mūsų piliečiai šešiolika metų atgal, tuoj po pasaulinio karo, neprasė tokios paramos, tai tuo labiau dabar po šešiolikos metų ramaus, vaisingo darbo, niekas tokios dovanos nelaukia.

"Pas mus kiekvienas pilietis yra aprūpintas nežiūrint jo tautybės. Ir lietuviai gyvenantieji Liaudies Lenkijoje nėra išskirti. Naudojasi lygionis pilietinėmis teisėmis, kaip kiekvienas čia gyvantojas".

Na, o kiek daug tie ponai iš BALFo yra priplepėję apie Lenkijos lietuvių vargingą gyvenimą. Ir vien tik tam, kad vilioti iš naivių Amerikos lietuvių dolerius, kad paskui siųsti Lenkijos lietuviams škarmaus, kurių tenai nė prie darbo nedėvi.

Kiek daug BALFo pasigyrimų tais siuntinėliais Lenkijos lietuviams čia palieta spaudoje ir susirinkimuose. Tuo tarpu Lenkijos lietuviai sako, mums tokių dovanų nereikia. Ar nekeistuoliai tie BALFo maklioriai? — Vilnius

ŠYPSENAS

Jis neprizadėjo

"Brangusis", tarė žmona, meilindamasi vyrui, "ar tu mane mylėsi, jeigu aš nutuksiu?"

"Nei už jokių pinigų", atsakė vyras.

"Tu prisieki mane mylėti, gerai bus ar blogai".

"Bet aš neprisiekiu, jog aš mylėsiu tave, ar tu būsi stora ar plona".

—o—

Patarimas?

Vieno fermerio sūnus, o kito fermerio duktė ėjo keliu. Vyriokas nešėsi užsimėtęs ant peties kibirą, po ranka vištą ir vedėsi ožką.

"Aš bijau eiti su tavimi per šį krūmą", tarė mergina. "Tu gali ką nors negražaus sugalvoti".

"Kaip aš galiu turėdamas užimtas rankas?"

"Tu gali įbesti lazda į žemę, pririšti ožką, o vištą apvožti po kibiru".

—o—

Tai supažindink

Mergaitė susitiko berniuką su šuniu, kurs pradėjo smarkiai loti.

"Ar jis kąs mane?" klausia mergaitė išsigandusi.

"Jis nekanda, jei pažįsta žmogų".

"Tai supažindink mane. Sakyk, kad mano vardas Marytė".

Nesijuokit

Vyskupas V. Brizgys sako, kad retai kada žmogus nelaimi, jeigu tiktai dievas laimina.

Išėina, kad dievas neduoda palaiminimo "vaduotojams", kadangi jie nieko nelaimi.

—o—

"Idomių minčių paaiškėjo per klausimus - atsakymus ir čia paaiškėjo, kad dalis lietuvių, prisiskaitę žemo lygio rašinių kai kurioje lietuvių spaudoje (nekomunistiškoje), negali pernešti, jeigu jų tautiečiams Lietuvoje gerėja gyvenimo sąlygos", sako Edvardas Sulaitis, rašydamas apie iš Lietuvos atvykusios Ramintos Rudaitytės pranešimą ir atsiliepimą į jį.

Reiškia, jie džiaugtųsi, jeigu pranešėja būtų pasakius, jog gyvenimas blogėja. Ar ne keisti jie sutvėrimai?

—o—

"Maskva, kaip sako Molotovas, daro visa, nepaisant priemonių nei kainos, pavergti pasaulį", rašo J. Kardelio gazieta.

J. Kardelis tikrai apsisapnavo.

Dr. Šaipokas

Mokslo Klausimais

Dar Viena
Paslaptis Atskleista

Sukiodami radijo imtuvą, girdime traškėjimą, triukšmą, veriamą švilpimą.

Šis, atrodo, paprastas, nepatogumas būtyje išauga į rimtą mokslinę ir techninę problemą profesiniame radijo ryšyje. Gausūs valstybiniai ir tarptautiniai organai mėgina reguliuoti radijo signalų perdavimus, tačiau eteris perkraunamas vis labiau ir labiau.

Radijo bangos, kaip matomosios šviesos bangos, sklinda tikrai tiesiai. Tačiau šviesos spindulio kryptį galima pakeisti, jo kelyje tam tikru kampu pastačius paprastą veidrodį.

Radijo bangoms pati gamta sukūrė savotišką veidrodį. Mokslui jau seniai žinoma, kad viršutiniai atmosferos sluoksniai turi savybę atspindėti trumpąsias radijo bangas, kurios paskui atspindi nuo Žemės ir gali, tokiu būdu, apibėgti visą Žemės rutulį. Tuo paremta trumpųjų radijo bangų sklindimo teorija puikiai paaiškina jų sugebėjimą prasiskverbti į tolimiausias Žemės paviršiaus dalis.

Tačiau ši teorija bejėgė paaiškinti daugelį reiškinį, atsirandančių eksploatuojant gausybę radijo linijų. Dar trisdešimtais metais buvo pastebėtas "Lourens-vilio urzgimas" — žymus siunčiamųjų signalų iškraipymas. Klasikinė teorija negalėjo išaiškinti, kaip atsiranda signalai visiškai netikėtose vietose, vadinamosiose negyvosiose zonose. Šiems ir kitiems reiškiniams išaiškinti reikėjo esamą teoriją taisyti. Pamažu tapo aišku, kad plisdama radijo banga dalį savo energijos išsklaido. Šios išsklaidžiųjų bangos prasiskverbia į negyvają zoną ir sukelia visus tuos reiškinius, kurių negalėjo paaiškinti egzistavusioji teorija. Mokslininkai padarė išvadą, kad trumpųjų bangų kelyje esantys "radioveidrodžiai" nėra absoliučiai lygūs, kaip nėra absoliučiai lygių veidrodžių ir matomosios šviesos bangoms. Tačiau jei paprastas veidrodys teiškklaido menką šviesos bangų dalį, tai radijo bangų išsklaidymas yra žymus.

Aplėkdama Žemės rutulį, radijo banga daugelį kartų atsispindi nuo viršutinių jonosferos sluoksnių ir dirvožemio. Kas gi išsklaido radijo bangas?

Į šį klausimą mėgino atsakyti daugelis specialistų, jų tarpe ir žymus anghų mokslininkas Elkerslėjus, tačiau nevykusiai.

Jaunas tarybinis mokslininkas N. Kabanovas nustatė, kad radijo bangos iš esmės išsklaido, krisdamos į žemės paviršius. Jei jonosfera yra rūpestingai nušifuotas veidrodys radijo bangoms, tai Žemės paviršius grubiai apdirbtas. Žemės paviršius taip smarkiai išsklaido radijo bangas, kad tą išsklaidymą lengvai galima nustatyti vietoje, iš kurios vyksta radijo transliavimas.

Kokia šio tarybinio mokslininko atradimo reikšmė?

Išsivaizduokime, kad kalbame sugadintu telefonu. Abonentas mus girdi, o mes jo negalime girdėti. Imame smarkiau kalbėti, net šaukti. Dar blogesnėje padėtyje būna siunčiamosios radijo stotys. Jos ne tik priverstos siųsti stipresnes radijo bangas, bet, kad būtų užtikrin-

tos, jog signalas tikrai patenka į reikiamą punktą, radijo bangų pluoštu padengia žymų Žemės paviršiaus plotą. Dabar, radiolokatoriais fiksuojant Žemės paviršiaus punktus, į kuriuos eina signalas, galima jį tiksliai nukreipti į tikslą. Tai duoda galimybę dešimtis kartų sumažinti radijo siųstuvų galimą, sutaupyti milžinišką kiekį energijos ir sumažinti eterio apkrovimą.

"Kabanovo efektu" iš kievienos radijo stoties galima nepaliaujamai stebėti dirbtinių Žemės palydovų skridimą, tuo tarpu iki šiol kiekviena stotis priimdavo signalus tik tuo metu, kai palydovas būdavo virš horizonto. Kabanovo atradimas taip pat išplėsi atmosferą patenkančių meteoritų stebėjimo galimybes, o tai turi didelę reikšmę sprendžiant žmogaus skridimo į kosmosą klausimą.

(Mokslas ir Gyvenimas)

A. Venclovos Romanas

Antano Venclovos romano "Gimimo diena" perskaičiau, kai autorius jį atspausdino žurnale. Po to šis sambus kūrinys pasirodė ir atskira knyga. Jau skaitytoją pasiekė šio romano ir antroji laida. Knyga puikiai iliustruota. Taip pat "Gimimo diena" išleista ir rusų kalba. Taigi šis Venclovos romanas išleistas apie 100 tūkstančių egz. tiražu. Jame vaizduojama pažangiųjų jėgų kova prieš lietuviškąją fašizmą 1938-1940 m. ir 1940-1941 metų Lietuvos istorinis posūkis į tarybinį gyvenimą. Romane atsispindi darbo žmonių atkaklus veržimasis į naują ateitį, į laisvę, į socializmą. Šią revoliucinę kovą Venclova apibendrina, sukurdamas teigiamuosius personažus: Irena, buvusį politinį kalinį Giedrių, kovotoją Praną Strimą, Andrių Varnelį ir kt. Tai žmonės, nenorėję nešioti pančių. Dar daugiau: rodė didelę drąsą numesti fašistinės prispaudos grandines. Tie herojai buvo veikiami ir įkvepiami Lietuvos Komunistų partijos. Tai labai kilnios sielos kovotojai, humanistai. Visų pirma jiems rūpi ne atskiro žmogaus likimas, bet milijonų žmonių likimas. Juos sekė žvalgyba, Juos grūdė į kalėjimus. Jų idėjinis draugas net sušaudydavo. Tačiau revoliucionieriai nesusvyravo, kaip nesvyruoja ažuolas audroje. Romane nupieštas politinių kalinių gyvenimas Kauno kalėjime. Revoliucionieriai, pakliuvę už grotų, ne tik kad nesuklupo, bet dar daugiau užsiūgūdino. Jie kalėjime ruošėsi barikadinams mūšiams. Jie

tikėjo pro grotas, nuastas virvais, pamatyti Lietuvos padangėje socializmo saulę. Jų troškimas įsikūnijo. 1940 m. birželio mėnesį proletariato ranka atidarė kalėjimo vartus ir kovotojai išvydo laisvę. Venclova teisingai atkūrė politinių kalinių pergyvenimus. Tai epizodai, kuriuos aš pats mačiau fašizmo laikais sėdėdamas Kauno kalėjime.

Venclova pavaizduoja mitingą, suruošią buvusiems politiniams kaliniams pagerbti. Politinių kalinių gyvenimas, kančios, ilgesys man gerai žinomi. Ir aš šias vietas su didžiausiu įdomumu perskaičiau. Autoriui rašiau, kad jo kūrinyje teisingai atsispindi politinių kalinių buitis, laikysena, psichologija. Parašiau ir savo pageidavimus. Kai romanas autorius dar buvo taisomas, Venclova man rašė, kad mano pageidavimai antroje redakcijoje bus priimti dėmesiu. Ir iš tikrųjų, autorius dėl savo romano iš naujo nemažai padirbėjo. Dar labiau išryškino savo personažų charakterį, dialogą. Man džiugu, kad Venclova, taisydamas savo kūrinį, skaitėsi su mano kukliomis pastabomis. Tas pataisas aš radau knygoje.

Romane piešiama, jog liaudis su patosu, su ugningu užsidegimu statė socializmą ant Nemuno kranto. Klasinis priešas mėgino naujo gyvenimo saulę užgesinti, purvais apdrėbti. Nepavyko. Nes Lietuvos darbininkų klasė, vargingieji valstiečiai tarybinę santvarką laikė savo ilgų metų svajonės ir revoliucinio idealo įkūnijimu. Dėl jos per-

galės jie nemažai praliejo kraujo. Dėl socializmo pergalės Lietuvoje jie aplaistė krauju Kauno gatves ir Nemuno krantus, Suvalkijos vieškelius ir Aukštaitijos laukus. Pagaliau tas kraujas atžerėjo laisvės spinduliais, atžerėjo socializmo spinduliais, atžerėjo istoriniais pasikeitimais — tarybinės visuomenės sukūrimu.

Romane pažangiųjų revoliucinių idėjų skelbėjai — teigiamieji herojai. Juos autorius nutapė įspūdingai, apčiuopiamai. Tai herojai — ažuolai, nepalenkti žiauriausios audros, net kulų ir grandinių. Tokių veikėjų sukūrimas — ryški Venclovos meninė idėjinė pergalė. Tie herojai fašizmo sąlygomis veikė pogrindyje: kovojo prieš fašizmą, o po istorinio 1940 metų posūkio su patosu kūrė tarybinį gyvenimą. Romanas "Gimimo diena" teigiamų personažų atžvilgiu yra novatoriškas. Kodėl? Todėl, kad autorius savo revoliucinę idėją, 1940 m. revoliucinius įvykius, darbo masių troškimus, lietuvių tautos pasiryžimą gyventi broliškoje sąjungoje su visomis tarybinėmis tautomis atskleidė ir per gyvus, tikrus to laikotarpio asmenis. Venclova, pavaizduodamas Liaudies Seimo posėdį ir lietuvių tautos delegatus Maskvoj Aukščiausiosios Tarybos sesijoje, — nupiešė Cvirką, S. Nėrį, 20 metų kalėjime išsėdėjusį P. Zibertą ir kt. Autorius kai kurių pavardžių nemini.

Tačiau iš tų charakterių pavaizdavimo, dialogo, paveikų skaitytojas aiškiai pajunta drg. Paleckio, Preikšo ir kitų paveikslus. Šie tikrieji veikėjai nupiešti valingais, tikrais tarybiniais patriotais, vykdančiais lietuvių tautos istorinę misiją — socializmo statybos misiją. Per savo istorinę tiesą: darbo žmonės svajojo apie socializmą pačiomis rūščiausiomis fašizmo dienomis. Darbo žmonės ryžtingai kovojo už savo revoliucinius idealus. Lietuviškoji buržuazija darbo liaudį laikė savo priešu ir pažangiųjų jėgų slopinime ji susilaukdavo iš Vakarų Europos imperialistų, Hitlerio ir Musolinio paramos. Tačiau istorinės plėtotės, medžiagiškai pribrendusių sąlygų aukštesnei socialinei pakopai — tarybinei santvarkai, lietuviškoji buržuazija negalėjo pakeisti. Ir darbo masių valia Lietuvos gyvenime įvyko šuolis — posūkis į socializmo viršūnę. Venclova nutapė ir reaktionių portretus: Stasį Virpšą, Petrą Kareivą, Veliuoniskį ir kt. Tai reaktinių jėgų atstovai. Šit Virpša dar 1938 m. reikalavo Lietuvą tvirtinti suveržti grandinėmis. Jis net "teoretiškai" svaičiojo pagrįsti drakoniškų prie-

monių, nukreiptų prieš visą liaudį, būtinybę. Šie reaktionieriai stengėsi viską užgniaužti, sumindžioti, ką ugde, ką kėlė, ką sėjo pažangos nešėjai — teigiamieji herojai. Reaktionieriai nenorėjo pasitraukti. Liaudis priverstė juos pasitraukti. Ir autorius piešia, kaip fašistiniai šulai, dvarininkai spruko į Vakarus. Venclova savo charakterius, dialogus, peizažo vaizdus tapo su patosu. Iš romano puslapių dvelkia didelis kūrybinis polėkis, jaučiasi didelė rašytojo literatūrinė erudicija. Romane paberta daug lyrynių žemėčių. "Gimimo diena" — Venclovos kūrybos viršūnė. Taip, romanas dvelkia puikia literatūrine erudicija. Kalba sodri vaizdinga. Kalbos deimantai, kurie spindi romano eilutėse, kaip žvaigždės padangėje, paimti iš autoriaus širdies. Venclova savo kalbos aruodą laiko širdyje, atmintyje. Jis rašo be žodynų, be kalbinių užrašų. Tai irgi yra rašytojo plusas. Juk niekas nedraudžia rašytojui savo kalbos turtinti renkant žodžius į bloknotą. Cvirka kartą man sakė: "Lietuvių kalbos žodyną aš skaitau kaip romaną". Ir Cvirka mokėjo meistriškai panaudoti tą kalbą, kurią jis girdėjo liaudyje.

"Gimimo diena" ryškiai demaskuoja lietuviškąją buržuaziją, teisingais apibendrinimais pabrėžia, kad kapitalistinės visuomenės sąlygomis Lietuvos darbo žmonės neturėjo laisvės ir buvo buržuazijos išnaudojami. Taigi Venclova faktais, meniniais vaizdais ryškiai pasmerkė tą santvarką, kurią giria nacionalistai. Romane plusas ir tai, kad Venclova į jo audinį įvedė herojus — rusų tautos atstovus! Jis atskleidžia rusų tautos puikų bruožą: atvirumą, nuosirdumą, žmonišumą, internacionalizmą, mokėjimą gerbti kiekvieną kitą tautą, jos tarpe ir lietuvių tautą. Autorius išryškina mintį, jog darbo masės, kurios tautos jos bebūtų, visada randa bendrą kalbą. Tik nacionalistai — reakcingų jėgų trubadūrai skleidžia šovinizmo nuodus. 1938 m., perskaitęs Venclovos romaną "Draugystė", laiške iš kalėjimo jam rašiau: "Tavo romano epilogas — naktis. Tikiu, kad parašysi kitą romaną, kuris bus apvainikuotas diena". Man džiugu, kad Venclova ir parašė puikų romaną apie dieną, apie socializmo dieną, apie naujų žmonių dieną, apie Tarybų Lietuvos valdžios atkūrimo dieną, apie tautų draugystės dieną. "Gimimo diena" autorius talento tolesnio tobulėjimo kūdikis. Romane su patosu apdainuota meilė. Tokia meilė dega autoriaus teigiamieji herojai. Romane nova-

Štai Kokios Lietuvos Ilgisi "Vaduotojai"

"Vaduotojai" dažnai pakalba apie "laisvę", apie "nepriklausomybę", net apie "demokratiją". Bet kaip toji "laisvė", "nepriklausomybė" ir "demokratija" atrodo praktikoje, retai prasitaria. Savotišką išimtį šiuo atžvilgiu padarė tik tautininkų "Margutis", š. m. vasario mėnesio laidoje atspausdinęs 1919 metais Skuodo parapijoje klebonavusio kun. Zadeikio užrašus.

Tie užrašai įdomūs savo atvirumu. Nors jie daryti katalikų kunigo, neabejotinai atstovavusio reakcingiausią Lietuvos dvasiškosios dalį, bet iš jų galima susidaryti gana realų vaizdą, kaip 1919 metais tolimame Žemaitijos užkampy, mažame Skuodo miestely, "kūrė Lietuvos respubliką" dvarininkas P. Plechavičius, vėliau pagarsėjęs savo žiaurumais visoje Zemaitijoje ir net visoje Lietuvoje.

Kaip žinome, generolas P. Plechavičius yra savotiškas tautininkų idolas, padėjęs 1926 metais Smetonai įsiriti į valdžią, o paskutiniojo karo metu artimai bendradarbiavęs su vokiečiais ir jų pavedamas organizavęs karinius lietuvių dalinius Hitlerio armijoms talkininkauti. Šiuo metu jis, berods, gyvena Čikagoje ir verčiasi svajinamųjų gerimų prekyba.

Iš kun. P. Zadeikio užrašų sužinome, kad 1919 m. sausio mėnesį Skuode prasidėjo P. Plechavičiaus "veikimas", iš karto "kaip Sėdos apskrities komendantas". Autorius nežino, kaip jis pasidarė tokiu "komendantu", nes pažymi: "Regis, Lietuvos Valstybės Taryba buvo jį įgaliavusi eiti Sėdos apskr. milicijos vado pareigas, bet kitokių įgaliavimų vargiai jį nei jam buvo davusi".

Mums bus bene įdomiausia toji užrašų vieta, kurioje kun. P. Zadeikis pasakoja apie P. Plechavičiaus vartotoriškumą ir tame, kad autorius nupiešė paveikslą moterų, kovojančių už naują gyvenimą, už socializmą.

Romanas parašytas iš socialistinio realizmo pozicijų. Tai liudija, kad socialistinis realizmas plačiai atskleidžia rašytojui kūrybinius sparnus. Šį kūrinių autorius rašė apie šešerius su puse metų, atiduodamas jam visą savo širdies plakimą, ugnį. Todėl tarybiniai skaitytojai ir aukštai vertina "Gimimo dieną". Tai stambus 614 pusl. romanas.

A. Liepsnonis

Kaunas.

tas priemonės "tvarkai" Skuode ir jo apylinkėse palaikyti. O tos priemonės tikrai pasibaisėtinos. Plechavičiui dažnai nei teismų, nei kaltės įrodymų nereikėdavo. Sugautas asmuo, kuris jam nepatikdavo, būdavo be jokių teismų nudedamas vietoje. Ypatinai jo žiaurumas pasireiškėdavo komunistų atžvilgiu.

"Či areikia pabrėžti", rašo kun. P. Zadeikis, "jo griežtumą kovoje su bolševikais ir plėšikais. Su tos rūšies žmonėmis jis nedarė jokių ceremonijų: sugavęs bolševiką ar plėšiką, jis paklausdavo tik, kaip nori būti šaunamas, ar stačias, ar gulščias?"

Įdomus taip pat iš to laikotarpio išlikęs P. Plechavičiaus "Isakymas Nr. 2", taisyklų jo valdytos apylinkės gyventojams. Tuo isakymu jis uždraudė žmonėms be specialaus jo leidimo ruošti betkokių susirinkimų. Uždraudė net ir mažiausią agitaciją prieš tariamą "teisėtą" Lietuvos valdžią, grasin-

damas nepaklusniesiems mirties bausmę. Mirties bausmė laukė net ir tų, kurie išdrįs nuplėšti jojo išlipintus skelbimus, kaip pagaliau ir tiems, kurie "nepildys mano isakymų".

Tokią "laisvę", "nepriklausomybę" ir "demokratiją" P. Plechavičius su savo sėbrais įvedė 1919 metais Žemaitijoje, o vėliau ir visoje Lietuvoje. Tokia "laisvė", "nepriklausomybė" ir "demokratija" tęsėsi iki 1940 metų.

Šiandien, ačiū dievui, visokie plechavičiai ir jų pakalikai nebesėdi Lietuvos žmoniems ant sprando. Šiandien, sužuvęje į Ameriką, jie pavirto visokio plauko "vaduotojais", kurie visa gerklė rėkia: "Gražinkite žąms Lietuvą".

Kokios Lietuvos jūs norite, ponai? Plechavičienės? Užmirškite ją. Ji jau praeity ir niekada nebegrįs. Apie ją jūs galite tik svajoti. Svajoti ir prisiminti tuos "gerus laikus", kai Skuode ar kur kitur nereikėjo su bolševikais, anot kun. P. Zadeikio, "daryti jokių ceremonijų". O jeigu kartais sąžinė pabusų, tai užpilkite ją generolo P. Plechavičiaus pardavinėjama degtine. Jis bus jums už tai didžiai dėkingas.

Pilėnu Margiris

Tada Tai Buvo Laikai

(Laiškas broliui į Ameriką)

Tai vat brolai ir vėl tas reumatizmas, vėl strėnas maudžia. Ale bene jos kaltos? Žinotum tu, kokios dabar pas mus pagados! Tai lyja, tai saulė šviečia, tai šlapdrība krinta... Visur vanduo, šlapia. Varlės, antai pūdymuos karunką gieda. Anksčiau, sakysim, jei žiema, tai žiema būdavo. Nuo speigų tvoros braškėdavo. Rogių kelias iki verby. O po atvelykio jau žagrė į vaga taisydavai. Tai orai būdavo!

Naktį nulijo — dieną nudžiūdavo. Tiktai krutėk ir spēkos turėk... O kas per derliai! Rugiai su žmogaus augimu. Kviečiai kaip mūras. O kas dabar? Tos vasaros, pasakysiu, suvis niekam tikusios Džiovina arba šlapina be sarmatos. Aš jau senai tēmijau, kad tai vis per tuos mokslus, per tas politikas. Anksčiau, kai dar tų mašinų ir visų tolvizorių nebuvo ir orai geresni ir žmonės sveikesni buvo. Po šimtą metų gyvendavo... Sveiki, drūti, kaip ažuolai — dantimis pasagas lankstydavo. Nickar nesirgdavo. Tik prieš ponū dievui atiduodant dūšėlę, daktarą su kunigu kviesdavo. Jokių vaistų. Paskutinio patepimo užtekdavo. Na, o jei sugriėdavo kokią kvar-

bą, tai ant valsčiaus aptiekorius būdavo. Jis ir kraują nuleisdavo ir nuospaudas išpiaudavo ir mosteles duodavo. O dabar tų visokiausių ligininių, kaip grybų po lietaus visuos kamuos išdygo, tų daktarų pravisio... Visai pasaulis patvirko!

Tik čiaudi ir jau lekia į ambulatoriją. Tuojau milteliais girdo, užpakalį adatomis bado. Nebėra pakajaus per tuos daktarus. Jei pats neisi, per gvoltą į ambulatoriją varo: ant lempų stato, kūjeliais barškina, pliką iki sarmatos išvengia. Tai kas, kad tie daktarai aukštus mokslus baigia, bet jie nieko nesupranta. Duodi jam penkrublę, kratosi, neima. Koks iš jo daktaras, jei neima? Dėlto, tur būt, ir neima, kad nesupranta. Anksčiau, būdavo, pas felčerį be penkių litų tiek nosies nekišk. Už veltui tiek tos ir naudos, kiek iš blusos skūros.

O su tom bobom visai ro kundos nėra. Manoji Lukrecija Nikodemą prijuostėi iš vagos namo parsinešė, o Felciją šiauduose, dvare bekuldama, priėmė. Kam buvo lemta, tas išaugo. O kam, vadinasi, nežičio dievas sveikatėlės, už tvoros kapinėse po velenėle atsigulė. Tvarka

būdavo. Dabar kas tik ką — tuojau akušerę duok, tuoj į gimdymo namus dangink. Jokio pažytko, tik benzina deginti ir arklius varinėti. Bet ką ten bobos! Mergos dabar tokias štukas išdarinėja, kad net girdint ausys kaista. Anksčiau būdavo mergai su benkartu tikra prapultis. Žmonės ją liežuviais užplakdavo, kunigas išrišimo neduodavo. Tai jos tuos nekrikštus patvoriuos numesdavo, į eketes įkišdavo. O dabar, nagi joms viskas valna. Susigaus vaiką — nė nerausta. Giriasi, kaip tas amerikonas kaliošais. Vieniša atsieit. Dar pašalpa iš valstybės gauna.

Tai mat, brolai, išpaikino tokia žyvata žmones. Išpaikino. Dirbi, nedirbti, girdi, vistiek išsėtis reikia. Mes savam amželyj nuo tamsos ligi tamsos duoną prakaitė valgėm, o dabar valandas išrado. Kas višija, dargi baudžia. O tai vis, kad pono nebėra, kad žmonės nuo baimės atprato. Bizūną užmiršo, visokiausias mašinas išrado. Mums dabar rankas ir kojas pasicėdyti valna, tegul, girdi, galva ir matorai dirba. Bet aš misliju taip: apsiėjo dievas be barščų, apsiėsiu ir aš be jų. Su arkliu kas kita. O tie geležiniai arklai žibalu dvokia, diva gadina, usnimis užveisia. Patėmytum tiktai... Nuo ankstyvo pavasario iki vėlyvo rudens, kiauras dienas ir naktis vien tie matorai užia, birbia. Akėja, sėja, rauna. Visą, matai, patys dirba, tik dar mėšlo negamina. Visus, antai, krūmus ir pelkes įfarė. Su strielba nēr kur nuėitj — kiškuis ir antis išbaidė. O kam, aš klausiu, tada arklys pono dievo duotas? Muscs uodega baidyti ir pieną vežioti. Tai gi priviso dabar tų arklių, kaip pas ubagą blusų. Netgi čigonai jų nevagia. Kudalių Vineukas anasyk giriasi: "Tūkstantj hektarų, dėde Tamošiau, šiemet suariau. O

rankos, nors ir visokiom mostiem išteptos, bet minkštos kaip paduškaitės." Irgi darbininkas! Aš per pusę amžiaus tiek nėsuariau, bet plaštakos vakaip medžio tošis suaižėjusios. O jis, matai, suarė ir net kylos negavo. Mes, būdavo, per dieną arę, vakare nugaros nebegalėdavome atitiesti. Pasaulis nebemielas būdavo. O jie švilpaudami dešimtis hektarų suaria ir dar tanciovot j vakaruškas bėga. Tai koks čia tada darbas, po šimts paibelų? Bet didžiausi dyvai tai dėl kerdžiaus ima. Kas, sakysim, Silvestro Smilgos nepažįsta?! Kiek kuri karvė veršių atsivedė, kiek kuri pieno duoda — viską žino. Tačiau skundžiasi senis. Vienas bimbaly vaikyti nespėja. Piemenų, girdi, nebėra. Su pyragu jų priprašyti nebegalima. Ėmė ir pasiskundė kolūkio pirmininkui. Taip ir taip, banda jau labai didelė pasidarė, atsiusk j pamačių paauglių būrį. Pirmininkas tik rankomis skėstelėjo: "Iš kur paimsiu? Visi iki vieno į mokyklas vaikšto, nėra". O kerdžius jam sako: "Kiaulių neganės — ponu nebūsi! Ką man daryti?" "Nupirksim tau elektrinį piemenį, — atsiliepė pirmininkas. — o vaiką tegul į mokyklą eina". Še, tau, kad nori. Vadinasi nē piemenų nebereikia... Tai mat, brolai.

Visai nebēr pardedko. Mašinos dirba, o žmogus pinigų gauna. Kiaurą parą ramybės nėra. Matorai birbia. Vakaraus muzikos groja, judačius paveikslus rodo. O aš turiu cekavą būdą. Ir pasimelsti nebēr kada. Žodžiu, viskas eina atbulai: kas buvo gerai, dabar blogai. Dėdamas tašką, lenkiu savo žilą galvą. Buvęs kumetis, dabar pensininkas Tamošius.

(Paimta iš Leono Kiauleikio feljetonų knygos "Stop".)

Rochester, N. Y.

Mirus

Juozui Labeikiui

Reiškiame širdingiausią užuojautą jo žmonai G. Labeikienei, dukrai ir žentui Ragauskams, seserims Stirienei ir O. Kavaliunienei ir visiems giminiams. Mes liūdime netekę gero draugo ir veikėjo.

F. J. Kantėnai, S. Gendrenas, V. O. Bačiuliai, F. Manelis, V. Bulienė, G. N. Švedai, Ad. Sereika, K. Zemaitienė, A. L. Bekešiai, A. Usavičienė, R. Barauskas, J. V. Greibai, J. K. Savarinai, O. Balzar, J. D. Valtai, M. Vaidila, S. Valiuliai, A. Kock, Wm. Cernauskai, P. E. Čereškai, K. Earonas, P. Sadwick, J. O. Vilimaičiai, F. O. Griciai, A. Gužauskienė, A. Galinat, J. L. Totoriai, A. Daubienė, P. O. Malinauskai, V. Poškai, J. Zinkus, J. Pabijauskas, E. Daubienė.

Montrealo žinios

Trumpai apie viską

Petrė Bendžaitis laiške Liaudies Balso redakcijai, kuris tilpo aštuntame LB numeryje, pasisako dėl apysakų talpinimo laikraštyje. Draugė labai gerai padarė išskeldama savo nuomonę. Būtu gerai, kad ir daugiau pasisakytų.

Skaitytojų pasisakymai suteiktų redakcijai tikrą vaizdą, kokių raštų skaitytojai pageidauja.

Draugės P. Bendžaitienės laiškas ne tik redakcijai suteikė žinių, bet jis kartu ir parodė, kokią žalą gali atnešti, kuomet draugijos narys negali ar nepasistengia dalyvauti susirinkime, kurioje jis priklauso. Susirinkime dalyvaujant didesniai skaičiui, galima plačiau išsiaiškinti tokius dalykus ir aprašyti spaudoj apie išreiktas nuomones.

Nemanykime, kad svarbu dalyvauti tikrai apšvietos bei politinių draugijų susirinkimuose. Svarbu ir pašalinių draugijų susirinkimai.

Prisimenu Montrealo Lietuvių Sūnų ir Dukterų Pašalpinės Draugijos susirinkimą. Visiems ūpas geresnis, kuomet pilna svetainė narių. Geriau aptarė draugijos reikalus. Geriau tuomet ir pačiai vladai veikti. Niekas

negali kaltinti, kad viena valdyba nutarė taip ir taip. Nepamirškite, kad šios draugijos sekantis susirinkimas įvyks kovo 12 dieną 2 valandą po pietų Klubo svetainėje. Lai jis būna dar skaitlingesnis.

Vasario 26 dieną panelė P. Jazmen, kurios vestuvės su A. Z. Jazulaičių sūnum Edvardu įvyks balandžio 8, jos būsima uošvė Z. Jazulaitienė suruošė priešvedybines partiją.

Apart linkėjimų, būsimoji jaunoji buvo apdovanota vertingomis dovanomis. O dalyvės smagiai praleido popietį.

Vasario 26 dieną nuo 1 valandos ryto Montreale kilo vėtra su šlapdriba. To pasėkmės buvo tos, kad buvo nutrauktos elektros vielos, didelį miesto dalyje nebuvo šviesos ir šilumos. Nekurios ligoninės buvo aptarnaujamos elektra pagalbos armijos generatorių. Daug kūdikių gimė šaltuose kambariuose, o gydytojai turėjo veikti prie žvakės. Dalyje miesto tokia padėtis išbuvo virš 12 valandų.

Ant tiltų buvo tiek ledo, kad žmonės buvo įspėti nevažinėti tiltais, nes gali neatlaikyti. Tiek medžių aplaužyta, kad būsia reikalinga

ga dešimtmečio, kol žaizdos bus užgydytos.

O kas būtų atsitikime atominės bombos, kuri sunaikintų ne tik elektrą, bet ir visus kitus patarnavimus.

Lietuvių Klube buvo didelis parengimas draugų Čelkių 50 metų vedybinio gyvenimo pažymėjimui.

Dalyviai palinkėjo jiems ilgiausių metų ir apdovanojo juos gražiomis dovanomis.

Šią žiemą Montreale sniego valymui jau išleista \$7,110,000. Praėjusią žiemą buvo išleista \$7,725,441.

Šią žiemą Montreale prisnigo jau 47.4 colio. Pernai buvo 98 coliai.

Kvebeko Taverių Asociacija protestuoja prieš numatomą likerio įstatymo pakeitimą, suteikiant moterims lygias teises eiti į salūnus.

Kvebeko provincijos valdžios metinės pajamos siekia \$500,000,000. Valdžia už tuos pinigus, tarp kita ko, taisyti kelius, naujus tiesia ir tap-toliau.

Romos katalikų bažnyčios provincijoj pajamos taipgi

siekia \$500,000,000. Ir jie su-naudojami išlaikymui tūkstančių dykaduonių, kurie mulkina žmones.

Montrealo majoras Drapeau įspėjo per radiją federalę ir provinciales vyriausybes, kad jos darytų ką nors nedarbui sumažinti, nes padėtis artėja 1930 metų padėčiai.

Jis prisiminė, kad karo metu lengvai skolinami pinigai karo reikalams, tad kodėl nepadaryti tą patį ir dabar?

Montrealui reikia \$600,000,000 tuojaus, kad parūpinus darbo visiems bedarbiams.

M. Tidy susiginėjo su draugu, kuris iš jų greičiau išgers kvortą alaus. Besiskubindamas gerti, kad būti laimėtoju, jis nurijo savo dirbtinus dantis, dėl ko turėjo atsidurti į ligoninę.

Montrealo Humane Draugija praėjusiais metais suteikė prieglaudą 22,783 šunims ir 45,798 katėms.

Dauguma, tačiau, buvo sunaikinta, nes savininkai neatsisaukė.

B. K.

Tim Buck Pagerbtas su 70-tu Gimtadieniu

MONTREAL, vasario 25 d. — Čia gražiai buvo pagerbtas Kanados darbininkų vadas ir kovotojas už darbo klasės žmonių reikalus, Kanados Komunistų Partijos generalinis sekretorius Tim Buck, sulaukęs 70 m. amžiaus.

Nors buvo paimta dvi salės Berkeley hotelyje, bet ir tai buvo pilnos prisikimšusios žmonių, ir jei būtų buvę daugiau vietos, nereikia ir abejoti, būtų buvę dar daugiau žmonių. Tas tik parodo, kad pažangūs, taika mylinti žmonės, kaip visoj Kanadoj, taip ir Montreale įvertina drąsų, pasišventusių kovojanti vada už geresnį ir saugesnį darbo žmonių rytojų, už taiką, už Kanados nepriklausomybę, Tim Buck kaip tik ir yra tas žmogus, kuris drąsiai ir nesvyruojančiai visur ir visada stovi Kanados darbo žmonių kovos prieš-

kyj. Šale to, Tim Buck yra ir geras kalbėtojas. Todėl žmonės susirinko ne vien, kad jį pagerbti su 70-tu gimtadieniu, bet kartu ir pasiklausyti jo kalbos.

Jis savo neilgoj, bet ryškioj kalboj, apibūdinęs šiuolaikinę pasaulio padėtį, stipriausiai apsisotojo ant to, kaip yra svarbu kiekvienam žmogui budėti, kad išsaugoti pasaulį taiką. Ypatingo jis dėmesio kreipė į kai kuriuos kraštutinius, kurie mano, kad reikia kovoti ne už taiką, bet prieš kapitalizmą. Jis nurodė, kad kova prieš karą, už taiką kaip tik ir yra kova prieš kapitalizmą. Jo žodžiais: "Istorija rodė ir įrodė, kad kapitalizmas be karo negali gyvuoti. Be karo, jis pats eina į praūtį. Todėl šiandien kapitalizmas už tai taip desperatiškai ginčiuojasi ir ieško būdų sukelti karą. Dėja, šiandien

kapitalizmas jau nėra toks pajėgus, kad galėtų padiktuoti, kada ir kur paskelbti pasaulinį karą. Kapitalistinių karo jėgų balansas jau stipriai persveria socialistinės taikos jėgos. Subūrus socialistinio pasaulio taikos jėgas su viso pasaulio taiką mylinčios žmonijos jėgomis, karui kelias užtikrintai gali būti užkirstas. Todėl", sako jis, "kova už taiką, reiškia kovą prieš kapitalizmą, už plėtimą socializmo".

Be to, jam atvykus į Montrealą, diena prieš tai, Tim Buck buvo pakviestas kalbėti į McGill universiteto studentus. Jo kalbos pasiklausyti prisikimšo pilna McGill unijos ballroom salė. Studentai atydziai iš klausė jo kalbos. Čia jo kalba irgi, kaip į jaunus, mokslo siekiančius studentus, vyriausiai buvo nukreipta į tai, kad svarbiausiu šiandien uždaviniu stovi Kanados žmonėms, tai kova už taiką, kad išvengtų nuklinio karo, kuris pražudytų visą žmoniją. Jis nurodė, kad Kanada gali suvaidinti svarbų taikos vaidmenį, jei pasitrauktų iš NATO ir NORAD, atsiskyrę nuo bet kokių karinių blokų, nuo įsivėlimo J.A.V. vadovaujamų karinių jėgų, tas, jis sako, "ne tik Kanadai suteiktų nepriklausomos šalies garbę, bet kartu pasitarnautų išsklaidymui karo debesų šiandieniniam pasauliui". Jo kalba studentų buvo entuziastiškai priimta.

J. Lesevičius

Mano Padėka ir Rekomendacijos

MONTREAL. — Kaip žinia, praėjusiais metais, atsilankius gimtinėj, teko užmegsti daug naujų pažinčių su savo tautiečiais. Dabar su daugeliu jų palaikau susirašinėjimą. Džiūgu, kad nauji biciauliai neužmiršta savo tautiečių toli nuo savo gimtinės. Ne tik laiškais juos aplanko, bet ir prisunčia labai vertingų dovanų literatūros formoje.

Aš tik mažą dalį prisijusios literatūros spėjau perskaityti, peržiūrėti, bet negaliu iškęsti nepainformavusi kitų savo tautiečių, gyvenančių užsienyje, apie šį literatūros lobyną.

Kurie mylite skaityti ir turite giminių ar pažįstamų Lietuvoje, paprašykite, kad jums prisijustų sekančių knygų.

Mirties Nuosprendis
Stiprios Dvasios Žmonės
Dievų Miškas
Sunkūs Paminklai
Duonos Nebuvo Perdaug
Tolimi Keliai, I ir II tomai
Rožės Žydi Raudonai
Vanagai iš Anapus

DOVANŲ SIUNTINIAI Į TARYBŲ SAJUNGĄ IR KITUS TARYBINIUS KRAŠTUS

Su malonumu pranešame, kad PAGERINOME MAISTO, TEKSTILĖS ir VAISTŲ bei kitų dalykų persiuntimą

Prasųkite mūsų naujo kainoraščio ir informacijų pas

Montrealo Atstovą
Mr. Manfred Kory
Mūsų kainos žemiausios Kanadoje ir JAV.

JOS GALITE PILNAI pasitikėti Kanados didžiausia ir labiausiai prityrusia dovanų siuntinių persiuntimo firma

International Gift Parcel Service

1126 SHERBROOKE ST. W. — Tel.: VI. 4-4860
Montreal 2, P. Q., Canada

WINDSOR

DRY CLEANERS & DYERS CO. LTD.

Valome visokius drabužius, gardinas, blankietus, lovų uždangalus, karpetus, chesterfieldus ir bile ką, kas tik yra Jūsų namuose.

Windsor yra viena iš vėliausių ir moderniškiausių Dry Cleaning šapų Montreale. Turime naujai įrengtą moderniškiausią STORAGE. Greitas patarnavimas. 20 metų patyrimas garantuoja darbą.

Savininkai:

A. Keršys, P. Petrulis, P. Keršulis, A. Greibus
1205 CHURCH AVE. P.O. 8-6679
VERDUN, QUE.

Vic Stropus

White Rose Service Station

Naujai atidaryta Service Station
Gazolinas ir automobilių taisymas.

Lietuviams 10% nuolaida už taisymus.
Esu baigęs automobilių taisymo mokyklą — reikahui esant galiu parodyti pažymėjimą.

Mūsų laiv kviečiame užvažiuoti pas mus.

Viktoras Stropus — Teofilus Subačius
9000 Pie IX Blvd. RA. 1-2347

Iš Ūkininkų Gyvenimo

RADWAY, Alta. — Keletas žodžių iš vakarinės Kanados ūkininkų gyvenimo.

1959 metų ruduo buvo nepaprastai blogas. Lietus tęsėsi visą rudenį. Javai daugumos liko nekulti. Kurie kūrė šlapius, turėjo daug darbo ir rūpesčio, nes turėjo versti lauk iš aruodų. Grūdai pradėjo šusti.

Buvo leista išsiųsti dalį šlapių grūdų, bet tik sulig normos. Vagonų buvo stoka, kad greitai išvežus. Daugelio ūkininkų liko šlapi javai aruoduose. Bandėm visokiais būdais išdžiovinti.

Federalė valdžia paskelbė, kad duos reikiamą paramą. Kurių javai liko nekulti arba dalis nekulta. Daug spauda buhnijo, kad tiek ir tiek

Tarybų Lietuvos Rašytojai

Sąžinė
Lietuvos Valstiečiai XIX
Lietuva Šalis Gražioji
Vilnius — albumas
Lietuvių Tautiniai Drabužiai

Tikiu šia mano rekomendacija neapvilsiu skaitytojų. Šiose knygose ras daug vertingos medžiagos, kuri supažindins su praeities valdžiosios buržuazinės klasės įsėtimu, priespauda ir žiaurumu, su trūkumais kuriant naują, tarybinę santvarką, karo laiku didvyriškas partizanų kovas, jų pasiaukojimą tėvynei, apie banditu siautėjimą ir panašiai.

Turimą literatūrą noriai duodu skaityti tiems, kurie įdomaujasi, o perskaitę nepamiršta sugrąžinti.

Siuo laiku Liaudies Balso skiltyse eina labai gražūs ir įdomūs romanai. Laikinoji Sostinė, parašytas Lietuvos rašytojos H. Korsakienės. Kiek teko patirti, tai ne visi LB skaitytojai šį romaną skaito, o jie nežino, kad didelę skriaudą sau daro. Liaudies Balso leidėjams tenka didelis kreditas už parinkimą tokio puikaus romano.

Petrė Kisieliene

Padėka

Gerb. redakcija:

Leiskite padėkoti per jūsų laikraštį Liaudies Balsą visiems prieteliams, kurie lankė Kazimierą Martinkų ligoninėje ir jam mirus, už gėles, užuojautas ir paskutinį patarnavimą palydint j kapus.

Visiems ir visoms tariame nuoširdžiausią ačiū. Jūsų nuoširdumas padėjo pergyventi širdies skausmus liūdėsio valandoje. Jūs visi liūdate mūsų atmintyje neužmirštamai.

Elenora Martinkienė
ir duktė

milijonų paskirta paramai. Išsiuntinėjo lapus su apklausimu: Kiek akerių sėta ir kiek liko nekulta. Ūkininkai tikėjosi gauti dėl sėklos ir mokesčiams apmokėti.

Po to didelio triukšmo pasirodė, kad tie, kurie iškūrė pusę sėto lauko (kūrė šlapius), nieko negavo. Kurie iškūrė dalį sėto lauko ir prikūrė viršaus 10 bušelių iš sėto akerio, irgi nieko negavo. Tik tai tie, kurių liko visai nekulta, gavo šokią tokią paramą. Didžiama ūkininkų gavo "špygą".

Rudenį kulti javai, kurie turėjo 18 procentų drėgmės, metines išlaidas. Ūkininkai kulti sėklai netinkami. Kai kuriems ūkininkams reikėjo sėklą pirkti iš sėklų sandėlių, mokant 4 kartus daugiau, negu gaunama parduodant.

Blogiausia tas, kad negalima vienu sykiu parduoti, kad būtų galima padengti metines išlaidas. Ūkininkai pradėjo laikyti daugiau gyvulių, kad pasidarius pajamų dėl kasdieninių išlaidų. Ir kad pratuštint aruodus. Nes pilnas aruodas reiškia deficitą dėl ūkininko. Pastatyt kitą aruodą lėšų stoka. Keista, ar ne?

Pastaruoju laiku ant ūkininko veido matosi šypsena. Kuomet Kanada parduoda Kinijos Liaudies Respublikai 28.000.000 bušelių Nr. 2 kviečių ir 14.000.000 bušelių miežių; 7.500.000 bušelių kviečių dėl Čekoslovakijos ir 7.500.000 bušelių kviečių dėl Tarybų Sąjungos. Tas daug reiškia dėl vakarų Kanados ūkininkų.

Dabar sutikęs ūkininkas ūkininką klausia: "Ką tu manai apie mūsų prekyvimą

Ellis McIntock, gerai žinomas Toronto muzikantas, dažnai grojantis ant radio.

su socialistinėm valstybėm?" Ir pridėda: "Ar aš nesakiau, kad mūsų rinkos dėl javų ne Pietuose, o Rytuose".

Taip ir yra: Mūsų rinkos Rytuose.

A. Plečkaitis

Didelė Neteisybė

Praėjusių savaitę trečiądienio vakare žiūrėjau ant televizijos, kaip Jungtinėse Valstijose gaudė ir baudžia čigonus ir kitus varžninkus, kurie spėja žmonėms ateiti, pašalina užkeikimus ir t.t.

Tie varžninkai ima nedaug už rankos paskaitymą, arbatos lapukų pranašystės išdėstymą, tik po du dolerius. Bet valdžia skaito apgaulinėjimu žmonių.

Viena religinga moteris negalėjo rasti ramybės po savo vyro mirties. Nutarė nueiti pas čigonę pasiteirauti. Ta "surado", kad jai ramybės neduoda kokie nors vyro palikti ir užkeikti daly-

kai. Žinoma, ji greitai surado, kad paliktieji pinigai yra užkeikti ir neduoda ramybės.

Moteris sutiko išimti iš banko visus pinigus — net \$17.000, ir atnešti pas čigonę, kad atkerėtų. Laimė, kad bankieriai apie tai susirūpino. Buvo informuota policija ir ta laukė, kada čigonė pasigaus savo auką.

Čigonė liepė moteriškai įdėti pinigus į maišelį. Tuo tarpu už užuolaidos su tokiau pat maišeliu, prikištu popierinių lakštų, laukė jos vyras. Laike ceremonijų maišeliai buvo vikriai sukeisti

ir maišelis su popiergaliais buvo įsiūtas moteriškai į futros vidų, kur ji turėjo išlaikyti 8 paras. O čigonė su vyru ir vaiku buvo pasirošę dumti kur į kitą valstiją. Bet čia policija įsikišo ir apgavystė buvo atidengta, o nusikaltėliai suimti. Gi moteris net akis išvertė pamačiusi, kaip ji galėjo būti baisiai nukriausta.

Bet bažnytininkai nelaikomi apgavikais. Jiems leidžiama viešai pardavinėti nesamą dangų, nuimti nuo žmonių nuodėmes ir t.t.

Bedievis

Siuntiniai! iš Hamiltono

į LIETUVĄ

Siuntiniai eina per "Ukrainska Knyha"

**HAMILTON OVERSEAS
PARCEL SERVICE**

1145 KING ST. EAST
Telephone: LI. 5-1724

Taipgi priimam siuntinius į visas kitas TSRS respublikas. Pas mus yra daug įvairios medžiagos, odos, siuvamų mašinų ir kitų daiktų dėl siuntinių.

Atdara kasdien nuo 9 val. ryto iki 7 val. vak. išskiriant pirmadienius.

Dėl Siuntinių į Tarybų Lietuvą

ir kitas Tarybų Sąjungos Respublikas

UKRAINSKA KNYHA

Suteikia Patogiausį ir Greičiausį Patarnavimą

Priimam persiuntimui gatavai sudarytus siuntinius tik iš naujų drabužių, medžiagos, avalynės, medikamentų, maisto ir kitko.

Muitas ir kitos persiuntimo išlaidos apmokamos per mūsų firmą ir gavėjui nieko nebereikia primokėti.

Ukrainska Knyha centras ir skyriai randasi:

TORONTE:

962 Bloor St. W. — 1162 Dundas St. W.

WINNIPEG: — 613 Selkirk Ave.

EDMONTONE: — 10803 — 85 St.

VANKUVERYJE: — 652 Kingsway St.

Toronto skyriuje ir centrinėje raštinėje turime gerą pasirinkimą įvairių medžiagų, drabužių, avalynės bei odos dėl siuntinių.

Toronto skyrius ir centrinė raštinė atdara kas dieną nuo 9 val. ryto iki 6 val. vakaro. Sekmadieniais ir pirmadieniais uždaryta. Rašant mums laiskus, prašome rašyti anglų kalba.

Centrinė raštinė:

Ukrainska Knyha

962 BLOOR ST. W. — TORONTO 4, ONT.
Telefonas: LE. 4-7551

Siuntiniai į Lietuvą, Latviją, Estiją ir kitus SSRS kraštus. Siųskite savo giminėms ir artimiems siuntinius per lietuvišką įstaigą

SAKAS PARCEL SERVICE

sent by

Ukrainska Knyha

755 Barton St. E., Hamilton, Ontario
Tel. LI. 4-7239

Jūsų siuntiniai yra garantuoti ir apdrausti. Galite siųsti maistą, avalynę, vaistus bei rūbus, nuo 4 iki 17 svarų. Muito mokesčiai yra Ukrainska Knyha nustatyti.

Mūsų naujoje didesnėje patalpoje jūs rasite: avalynės, skaručių, skutimo ir kirpimo priemonių ir kt. Mes turime didelį pasirinkimą kostiuminės medžiagos. Kaina nuo \$8.00 ir daugiau už kostiumą. Lygios vienspalvės vilnos ir angliškos dryžuotos. Išskyrus pirmadienius.

Mes jums patarnausime greitai, nuoširdžiai ir teisingai.

Darbo valandos nuo 10 val. ryto iki 7 val. vakaro

H. KORSAKIENĖ

Laikinoji Sostinė

Romanas

(Tąsa)

O Audrė, nutarusi užpildyti savo menko išsilavinimo spragas, kimšo į galvą viską, kas atrodė jai reikalinga ir galėjo atvesti į tikrą kelią.

Iškeltos iš rūsijų knygos kvėpėjo pelėsiais ir dulkėmis, nelyginant pavasarį pravėdinimui iš skrynios dugno ištraukti seni rūbai. Audrė juto, kad tos knygos didina jos žinių bagažą, bet jų tezės tarpusavy prieštaringos, jų išmintis abstrakti ir tolima šiai dienai. Nei vienas iš perskaitytų storių tomų neatsako į kankinančius klausimus, susijusius su jos gyvenimu ir abejonėmis, nei vienas iš jų nepaduoda į rankas taip labai jai reikalingo rakto! Ir nė vienas neatskleidžia uždangos, už kurios stropiai paslėptas, devyniomis spynomis užrakintas jos ieškomas pasaulis. Dažnos knygos tepaskaičiusi vos keliolika pirmųjų skyrių ir nusivylusi, Audrė sugrąžindavo ją skaityklos vedėjai ir nekantriai prašydavo atnešti vėl kokį nors naują, dar storesnį tomą.

— Mieloji mano panele, — kartą pabandė prieštarauti akiniuotoji moteris, staiga Audrei užsimančius dar ir Rikardo "Aukso vertės". — Reikia nors šiek tiek tokia sistema susidaryti, pasirenkant lektūrą. Jūsų galvoje pasidarys mišrainė!

Audrė susigėdo, nusiminė. Skaityklos vedėjos žodžiai pataikė jai pirštu į akį.

Taip, visose šiose filosofinėse sistemose ir teoriniuose samprotavimuose ji pasiklydo lyg tamsioje girioje...

Rakto "reiškinių esmei" atskleisti ji pabandys ieškoti kitur. Pora kartų nenuėjusi į studentų valgyklą ir susitaupiusi vieną kitą litą, ji nusipirko bilietą į simfoninį koncertą. Nuo pat vaikystės dienių muziką ji juto giliai ir mėgo ją aistringai. Gal būt, garsų pasaulyje ji ras stebuklingąjį rakta?

Teatro parterėje, išsibarsnę pirmose eilėse, sėdėjo negausūs muzikos mylėtojai, o Euterpos muzai pasišventę orkestrantai ir įnirtingai lazdele mojuojąs dirigentas grojo tuščioms kėdėms... Nykiai pleveno garsai, įsigerdami į pliusines kėdžių atkaltes, į užtrauktas prie įėjimo portjeras ir užmirdami aukštai palubėje.

Mocartas, Bachas, Sen-Sansas kalbėjo apie kupiną jautraus grožio pasaulį, apie džiaugsmą ir laimę, apie žmogaus jausmų didingumą.

Bet argi toks buvo tas pasaulis, kuriame gyveno Audrė? Motina siuntė jai pilnus neviltingus laiškus, nes virš Lapšelių pakibo nuožmi varžytinių grėsmė... Brolis Tadas išūliai kopė karjeros laiptais. Levutė, jos geroji Levutė, ruošėsi vestuvėms su dviejų aukštų namo savininku, dažytais ūsais ir išgedusiais dantimis... Astria-žvilgsnė Jonė atsisakė su ja draugauti... Ir Petras ją pamiršo...

Sekmadienio priešpiečiais Audrė dažnai ateidavo į Čiurlonio galeriją. Ji vaikščiodavo čia viena tuščiomis pritemdytomis salėmis, ir kiekvienas jos žingsnis aidėdavo skambioje patalpoje. Kur-ne-kur ji užtikdavo ilgaplaukį dailininką, mįslingai susikaupusį prie paveiklo, arba žilą damą, matyt, meno gerbėją, drebančią ranka laikantią prie akių lornetą.

Audrė ilgai stovėdavo prie savo mylimųjų paveiklų. "Jūros sonatos" finale ji girdėjo galingą griūvančių bangų muziką. Isisūbavusi stichija žaidė žmogaus gyvenimo valtele it menka skiedrele. Audrė godžiai alsavo ta žalžana jūros gelmių vėsa — jai nepasiekiamos jūros, kurios ji visada ilgėjosi, nors pažino ją tik svajonėse ir iš iliustruotų žurnalų...

Kitas paveikslas — "Pasaka" — kiekvieną kartą sukrėsdavo Audrę ligi pat širdies gelmių: pievoje ant kalvelės sėdi palieges žmogaus kūdikis, tiesdamas išskėstus pirštus į pieną. Jau jau, rodos, pasieks ją, pasidžiaugsi. Bet padangėje kybo kraupus paukštis. Jis tuoj sumos sparnu — beliks saujoje nuogas staгарas...

"Argi ne laimei, argi ne džiaugsmui sutvertas žmogus? — kažkas atkakliai prieštaravo Audrės viduje. Argi nėra kam apginti žemėje žmogų nuo juodo sparno, grąšinamajį pakibusio virš gyvenimo?"

Iš paveikslų galerijos Audrė išeidavo prislėgta. Ir čia nebuvo ieškomo "rakto", kaip nebebuvo jo ir kadaise numylėto poeto eilėse. Ne, ne! Nuo tų eilių tik rankos svyra. Taip pasakė Petras, ir jo žodžių prasmė Audrė juto dabar vis giliau, kai jos lūpos, ilgai klaidžiojant Žaliakalnio gatvėmis, kartojo:

Tavė, drugelių rikinį,
Apkris čia dulkėm, kaip mara...
Nes dienos ejo žingine,
Kažko ieškoti ir nerast!...

O dienos ir vėl ėmė ilgėti. Kiemsargiai mediniais kastuvais gramdė nuo šaligatvių sniegą, suversdami jį į pašalius. Saulė vis dažniau praplėsdavo pilkšvai violetinius, perlamutrinius debesius ir kasdieną vis aukštesniu lanku juosdavo žemę. Iškišusi pro geliančią mėlyną debesų spragą skaisčią galvą, ji vis linksmiau šypsodavosi žemei, ir jos šypsnyje jau šviesdavo pavasario nuojauta.

Artėjo užgavėnės. Stuinų namuose subruzdavo ruošties vestuvėms. Buvo nuspręsta nekelti didelės puotos, nes, pasak ponios Stuinienės, vestuvės turi būti kuklios ir santūrios, kaip dera tuokiantis pagyvenusiam našliui, žinomam mieste žmogui, imančiam jauną šeiminkę į namus.

Tačiau ponja Stuinienė buvo tos nuomonės, jog vestuvės vis dėlto yra vestuvės. Joms, esą, privalomi visuomenės priimti reikalavimai — ir balta sukni, ir veliomas, ir vilkstinė mašinų, ir žvakės bažnyčioje, ir netgi choras ant višų, ir šampanas, grįžus jauniesiems iš bažnyčios. Tegu tai ir kaštuoja, bet kitaip neįmanoma. Ką gi žmonės pasakytų?

Patį jaunikis anaipol nebuvo linkęs daryti pernelyg didelių išlaidų, nes pragyvenimas ir taip diena diena brango, o advokatas Domas Balvočius gyvenime už viską labiau vertino taupumą ir dar kartą taupumą.

Sesers spiriamas, advokatas muistėsi ir rūgo, bet vis dėlto traukė iš kišenės piniginę ir skaičiavo čekanus tarp pirštų banknotus.

Ponia Stuinienė, visai aplobojanti būsimąją brolienę, perspėjo Levutę:

— Mano brolis, brangioji Leokadija, žmogus didžios vertės — niekas to neužginčys. Bet neslėpsiu — kietas jis. Nemėgsta pinigų švaistyti. Bet kas reikalinga, viską turėsi. Jis Neapsijuoks žmonių aktyse.

Levutė it bevalis mediumas klusniai vykdė viską, kas buvo jai liepiama. Matavo baltą suknią, kurią siuvo jai į namus pakviesta siuvėja nebrangininkė, vaikščiojo popiečiais su ponja Stuinienė po senamiesčio krautus, o vakarais klausė vis tų pačių Vertinskio rafinuotų raudų. Bet ne, ne džiaugsmo nuojauta švietė tamsios nuotakos akys... Jos žvilgsnio išraiška priminė jį spąstus įbaidyto žvėriuko žvilgsnį, perimtą beprasmiškos baimės.

Išgastingsiomis akimis sekė savo draugę ir Audrę, ruošdamasi į pamegę. Ji išsilygino pirmojo savo baltaus suknelė, išsivalė apmindžiotas atlasines kurpaites su

žvilgančiomis sagomis, nusipirko Levutei vestuvinę dovaną.

Apie neišvengiamai artėjančią gyvenimo permainą nei Audrė, nei Levutė nė žodžio neužsiminė, ir abi suko į šalį akis, tarsi viena kitai būtų nusikaltusios.

Saulė, nugalėjusi žiemos speigus, pergalingai riedėjo švarutėliu dangaus skliautu, kurio pakraščiuose dar stūksojo snieginų debesų griūtys.

Dienoj. Naktį iškritęs paskutinis sniegas tirpo įsaulėje. Tuščiuose Žaliakalnio sklypuose dar akino čerkšuo pluta, bet miesto centre sniego greitai ir žymės neliko — pavasaris mojo nuo slenkščio.

Atėjo vestuvių diena.

Domas Balvočius, jūoda eilute ir balta, įkrakmolyta krūtine, dar ryškiau pabrėžiančią gelsvą podagrico veido spalvą, su baltu kaspinu atlasiniame atlape, pasiėmė Levutę, aprengtą baltais rūbais, su su prisėgtu viršugalvyje mirtų vainikėliu, ir nusivežė ją bažnyčion — sukeisti aukso žiedu ir išklausyti "veni creati".

Riedančioje įkandim taksi vilkstinėje nuvažiavo bažnyčion ir Audrė su savoju pajūniu — vyriausioju maisto produktų parduotuvės parduotuvė, ponų Stuinų žento dešinė ranka.

Nedidelis, trumpomis kojomis, pakūptais Carlo Čaplino ūsiukais ir rūpestingai sufilatizęs plaukus, jis sėdėjo atsilošęs į minkštą mašinos atkalnę greta Audrės, labai savimi patenkintas, ką tik įteikęs savo pamegę gėlių puokštę, kainavusią jam net 15 litų!

— Leisite, panele, užsiriškinti?

Jis išsiėmė iš kišenės storą portsigara, kurio dangtis trankiai atsoko.

— Nuo dūmo, taip sakant, fudras nepajuos?

— Nesipudruoju.

Audrė niūrojo, pro mašinos langelį žiūrėdama į slenkščius pro šalį namus. Visiškai aplinkui kliudė jos žvilgsnis, atrodo jai pilka, smulku ir nickinga: ankšta kaip kišenė būtis, pėsčiusi melu ir veidmainyste, knibzdanti žmonių - pigmėjų...

Bažnyčioje buvo šurpu, gaudė vargonai ir gūdžiu aidu ūkavo aukštuose skliautuose. Užlegtos žvakės plūščiojo negyvėliška geltona liepsna. Audrė matė virpančius Levutės pečius, apgaubtus ažiūrinu veliūmu, kai vos gūdimai ji šnabždėjo priešais Domą Balvočių.

Grįžus į namus, svečiai gėrė šampaną ir kėlė iškilmingus tostus, dainavo ir šaukė "kartu!" Domas Balvočius, nusibraukęs dažytus ūsus, pareiškė, kaip puošniai jauną

žmoną, baltąsnę už jungtųjų rūbų atlasą.

Slogi nuotaika, tarsi Audrė dalyvautų ne draugės vestuvėse, o šermenyse, nepalikojos per visą puotą.

— Tai ko, panele, taip nuliūdusi? — nesiliovė traukėti jau gerokai įkaušęs Audrės pabrolys. — Gal draugužei laimės pavydite? Ale ir pasisek tu man šitaip žmogui! Tarp mūsų šnekant, ponja Leokadija ne iš gražiųjų, girdėjau — ir beturtė... Ot, drėbtelėjo dievas žmogui laimės nepagalėjęs. Būna gi atsitikimų gyvenime...

Jau toli po vidurnakčio, vestuvininkams sustojus ir sudainavus "ilgiausių ir vaisingų metų", advokatas Domas Balvočius apgobė žmoną kurmių kailiniais (vestuvių dovana, amžiną atsilg pirmosios žmonos palikimas — apie tai per pokylį tarpusavy šnibždėjosi svečiai) ir išsivežė Levutę į savo namus Trakų gatvėje Nr. 14-c.

Svečiai išsiskirstė.

Audrė vieniša sugrįžo į savo kambarėlį greta virtuvės. Patalynė nuo Levutės lovos buvo nuimta, ir ji styrojo pasienyje apnuoginta, tarsi ką tik išnešus numirėję...

"Kur, kur dabar Petras? — galvoje atsigulusi Audrė, užmetusi virš galvos rankas, žiūrėdama į tamsą. — Ką jis veikia? Ar bent prisimena kartais mane?..."

— o —
Dienovidyje padvelkė tikru pavasariu.

Nuo Nemuno pakrančių papūtė šiltas vėjas, kuriame jutai upės dumblo, išsmaluotų valčių ir žvejų tinklų kvapą. Aukšta padangė plaukė baltos debesų burės, o jų properšose tyvuliavo vaiski mėlynė.

Atokaitoje laščiojo nuo stogų, ir atitirpę varvekliai dužo ant šaligatvių, pabirdami praeiviams po kojų kristoliniais trupiniais.

Laisvės alėjoje suklibždėjo dykinėjanti publika. Poniš įsisėgė į lengvų kailinukų atlasus dirbtinių žibuoklių puokštės ir tismaukė nuo skrybėlaičių atskleisus, atkišamos saulės glamonė per žiemą nubalusius veidus. Jauni dabitos, nuolatiniai šaligatvių "šlifutojai", vaikštinėjo atsilapoje apsiaustus, vienplaukiai. Vėjas žaidė jų šalikais, kečeno įmantrias šukuosenas. Nerūpestingi balsai toli aidėjo pavasario šilumos ir vandens garų išdrintu oru.

Tačiau apypiečiais dangus ėmė drumstis. O vakarop iš kažkur atlinkę debesų kalnynai užgriuvo visus pakraščius. Vėjo gūšiai pasidarė plūkti ir žvarbūs. Susniokstė, pasišiaušė nuogalės liepos Laisvės alėjoje. Užgaidus ir kaprizaukęs dažytus ūsus, po šilto dvelkėtelėjimo vėl žadėjo pū-

gą ir sniego pusnis. Pirmos snaigės jau sukiojosi ore.

Petras išėjo iš spaustuvės. Gindamasis nuo atšiauraus vėjo, pasistatė apykaklę ir tiriamai apžvelgė aptemusį dangų.

Mieste ūmai pasklidus krautų ir suėmimų bangai, reikėjo skubiai sumėtyti pėdas, permesti nelegalią medžiagą iš įtartinų butų į saugesnę vietą. Iš vieno tokio konspiratyvaus buto Italijos gatvėje Petrai buvo pavesta išnešti punda ypatingai svarbių atsišaukimų ir pergabenti juos į Vytėnų kaimą, už Panemunės miško. Jis turėjo tai atlikti su dideliu apdairumu ir labai greitai.

Tačiau išeiti iš spaustuvės bent pusvalandžiui anksčiau, kaip buvo ketinęs, jam nepavyko. Vedėjas užtiko lauzinyje neleistinų korektūros klaidų ir užlaikė Petrą dar gerą valandą.

Gatvėje pastebimai tirštėjo prieblanda. Dar pusvalandis, ir galutinai sutemo.

Kęstučio ir Daukanto gatvių sankryžoje Petras iš tolo pamatė taksi — seną forda su šachmatų juostele ant durelių.

Petras sulėtino žingsnį.

Jis dar niekad nebuvo samdėsis taksi. Vakar gi jam buvo įsakmiai nurodyta: "Į Italijos gatvę ir iš ten ligi pat Panemunės miško važiuok taksi".

Šiąnakt Petras nuo pradžios ligi galo pergalvojo jam pavesto uždavinio eigą, numatydamas įvairiausias kliūtis ir galimybes. Mintyse viskas sekėsi sklandžiai. Iš sukurtų vaizduotėje žvalgybos pinklių jis išėjo sausas ir, nugalėdamas visus pavojus, pernešė į naują vietą jam patikėtą nelegalią medžiagą!

Bet štai nuo šios akimirkos jis turėjo pradėti veikti tikrovėje: įsėsti į taksi, važiuoti prie nurodyto, gal būt, jau sekamo namo Italijos gatvėje ir pergabenti iš ten slaptą krovinį į Vytėnų kaimą.

Petras priėjo prie kiosko, stūksančio čia pat gatvių sankryžoje:

— Pakelį "8 numerio"... ir degtukų...

Jis nebuvo rūkorus, tokiaj prabangai neturėdamas atliekamų pinigų. Tačiau dabar jam pasirodė, jog, vykdamas šį svarbų uždavinį, labai tiktų vyriškai užsirūkyti.

Išimdamas iš pakelio papirosą ir užsidegdamas ją, Petras juto, kaip virpa pirštai. Jis užsitraukė, ir stiprus dūmas sugražino jam pasitikėjimą savimi.

— Prašom į Italijos gatvę! — Ir Petras išpūtė ir viršų tirštų dūmų kamuolį.

Šoferis nepatikliai dėbtelejo į Petrą:

— Į Italijos? Du litukai...

— Uždirbsi daugiau, — ėmė mekantrauti Petras. — Dar į Panemunę nuveši.

— Į Panemunę — tai jau visi penki išeis, — ir šoferis pasikasė sprandą.

Petras, tur būt, per giliai užtraukęs dūmą, staiga užspringo, užsikosėjo, net ašaros ištryško iš akių. Jis apmaudingai sviedė į šalį nuorūką ir įlipo į mašiną.

— Važiuk. Gausi visus penkis. Negi nešiu savo mantą ant kupros į Panemunę. Suprask, aš ten pigesni kambarį susiradau. Na, važiuok, važiuok greičiau!

Šoferis klusniai padėjo stambias rankas ant vairo:

— Kam pykti, ponaiti? Reikia, tai ir nuvešiu. Mano toks amatas. Tik visokių keleivių pasitaiko, už tai žmogus kitąsyk ir... pasitikrini.

Senas fordas sudrebėjo, porą kartų nusidūdėjo ir barškėdamas nuriedėjo gatve.

Petras žvairomis stebėjo šoferį.

Sis pasirodė besas vyras iš šnekiųjų ir, iš lėto sukiodamas vairą, noriai pasakojo jaunam keleiviui savo šoferiškas bėdas:

— Ne dievaži kokie pyragai ir mums. Butas visą uždarbį suėda, — guodėsi jis. — Tai kaip, ponaiti, sakai, kad Panemunėje pigiau gauti kambarėlį? Bet pridėk autobusą ten ir atgal, argi neišeis tas pats?

— Taj beveik...

Petro mintys tuo tarpu dirbo karštligiškai, viską aštriai fiksuodamas.

Italijos gatvė... Kokia nesąmonė! Šis v arguomenės apgyventas ir užleistas Zaliakalnio kampelis mažiausia, tur būt, panašus į tolimą, žydintį pietų kraštą! Aptriušę namukai, nė vieno medelio, nė vieno krūmokšnio...

Petras jau iš tolo pamatė medinį namą žemu stogu. Vakar sutemus jis čia buvo atėjęs, viską gerai įsidėmėjo.

Pravažiavęs pora namų toliau, liepė šoferiui sustabdyti mašiną:

— Lukterk manęs čia. Aš netrukus grįšiu.

— Ar pats paneši, ponaiti? Jei reikia — aš padėsiu.

— Ne kiek čia tos mano mantos!

Vos įžengęs pro vartus, Petras pamatė ant kampinio lango užtrauktą kartūninę užuolaidą. Tai buvo sutartinis ženklas, kad saugumiečiai čia dar nesilankė ir Petras, nebijodamas pakliūti į spąstus, galėjo eiti vidun.

Įėjęs į mažą priangėlį, Petras sukľuso, tačiau, lyg būtų ilgą kelią bėgęs, tegirdėjo vien savo širdies trančius dūžius.

Staiga jam pasirodė, kad viduje kažkas sukrebždėjo. Tada jis tris kartus padun-

deno kumščiu į duris. Pasigirdo prislopintą balsą:

— Kas ten būsit?

— Julius...

— Kas atsiuntė?

— Draugas... Albertas.

Čiuožtelėjo atšaukama durų sklendė, ir pasirodžiusi ant slenksčio juodbruva moteriškė skubiai įsileido Petrą į vidų:

— Jau nuo pietų laukiu nesulaukiu...

Jos tamsių akių žvilgsnis buvo neramus. Petras jį daugiau juto, negu matė kambario prietemoje: marga užuolaida, užkarta ant vienintelio langelio, beveik nepraleido vidun besimerkiančio vakaro šviesos.

— Kaip ten gatvėje, nieko?

Iš palovio ji ištraukė medinį lagaminą ir stipriai špagatu suveržtą punda.

— Eik... kol dar gatvėje neužžiebė žibintų...

Petras pasilenkė, pakėlė lagaminą. Jis buvo sunkus ir akmenų prikrautas. Kita ranka jis pastvėrė ryšulį.

— Rytą čia ant kampo slankiojo špikas, — tarė moteriškė įspėjimai.

Negaisdama ji išlydėjo priemenę Petrą:

— Išeik pro gretimą kiemą, ten už sandėliuko rasi spragą.

Petras pajuto jos jautrų ir šiltą, tikrą draugo žvilgsnį. Nedidelė jos ranka stipriai suspaudė Petro petį:

— Laimingai, Juliau. Laimingai...

Vos pavilkdamas lagaminą, jis perėjo prišiukšlintą kiemą, kurį jau užkrito vakaro sambrėška.

Visas išpiltas prakaito, Petras, prieš išeidamas pro vartelius, ilgai stebėjo tuščią gatvę. Šoferis jau nerimavo ir, pradaręs fordo dureles, žvalgėsi savo keleivio. Išvydęs pasirodžiusį Petrą su pundu ir lagaminu, jis linksmai švilptelėjo:

— Oho, ponaiti bagota besama!

Kol Petras viską susikrovė į mašiną ir, įlipęs vidun, užtrenkė dureles, jis negirdėjo, nei ką jam kalbėjo šoferis, nei kas dėjosi aplinkui. Kiekvieną akimirką jam vaidenosi šynrantis iš už kampo seklio figūra, o aštri kaip ylos smaglys mintis daigė smegenis: nežiopsok! Greičiau! Greičiau! Greičiau!

Tik tada, kada fordas, padidinęs greitį, pasuko į šalutinę gatvę, Petro nervai atsileido, ir širdis sulėtino pasiutusį bėgimą. Delnu jis nusišluostė prakaituotą kaktą ir, laisviau atsikvėpęs, pajukavo:

— Rodos, ne kažin kas mano užgyventa, o kai reikia pasijudinti iš vietos... pasijunti lyg ta bitė ratuota.

— Kaipgis, ponaiti, prie

gyvenimo ir šio, ir to žmogui reikia. Taip ir apaugi visokiausiais trantais.

Fordas jau pervažiavo sutemusį Zaliakalnį ir, nusileidęs į miesto centrą, minkštai šliuožė Vytauto prospektu asfaltu. Mašinos šviesų pluoštuose gausios snaigės it mašalų spiečius grūdo čiuulkinį.

Riedančio fordo viduje buvo neįprastai saugu. Tik lenkiant kiekvienoje kryžkelėje sustingusį "faraoną" su žvilgančia kiverio vėduokle ant aukštos kepurės, Petras instinktyviai griebdavosi už savo krovinių.

"Greičiau! Greičiau!" — visu kūnu pasidavęs į priekį, mintyse Petras ragino šoferį. Jis vėlavo! Labai vėlavo!

Rodos visą amžių važiavo jie šančiais, nepaprastai ilgu Juozapavičiaus prospektu su stūksančiais už aukštų mūrinių tvorų dirbtuvių kaminais, su nuobodžiais kareivinių blokais... Pagaliau fordas žlegėdamas užvažiavo ant tilto, ir prieš akis atsivėrė Nemunas, išsiliejęs juoda blizgančia derva tarp boluojančių smėlėtų pakrančių.

Anapus jo plačios vagos nepraeinama siena dunksojo sutemęs Panemunės pušynas. Zemai — nė menkiausio žiburėlio, viršų — nė vienos žvaigždės.

Greičiau! Greičiau!

Pamiškėje galugatvei baigiantis, Petras paprašė sustabdyti mašiną:

— Iš čia nebetoli ir mano naujoji buveinė. Ten gilus smėlynas, sveikas dar subuksuosi...

Petras įgrūdo jam į delną penklitį ir, pasiėmęs mantą, išlipo iš mašinos. Valandėle stebėjo, kaip fordas, apsisukęs, nuburgė gatvę — lyg vilko akis nuniro į tamsą raudoną mašinos švieselę.

Petras liko vienas su savąja našta.

Aplinkui — nė garso. Tik ošė, vėduliavo vėjo blaško-

ma snaigių skraistė, o priešais juodavo gūdus miškas.

Jis eina jau gerą valandą, o gal ir daugiau. Tai kodėl gi miškas neretėja? Petras puikiai žino: per mišką dvidešimt minučių kelio. Jį perkirtus, tuojau suspingsi kaimo žiburiukai.

Tamsoje akis už pusės žingsnio neišskiria pušų kamienų, ūmai išnyrančių iš sūkuriuojančios sniego užgangos, ir Petras tik tik nesusitrenkia į juos kakta. Kojos giliai grimsta į apsnigtas sąmanas ir bruknienojus, ant sukaitusio veido tirpsta sniego dribsniai ir plauna jį kartu su srūvančiu prakaitu.

Kai išvargęs Petras valandėlei sustoja atsikvėpti ir išsiklauso, tegirdi vien besiblaškantį pušų vainikuose vėją ir šlamantį tarp šakų sniegą. Jis jau nebenuvokia, kurioje pusėje Nemuno vaga, kur miško pradžia ir kur jo galas. Aplinkui glūdi vėjo švilpesio skrodžiama tamsa. Juodi medžių stuobriai linguoja it girti.

Baigsis gi pagaliau tas šilas!

Po šimts! Negi aitvarai vedžioja jį dabar ir klaidina!

Kol neišeis iš miško, jis nepadės ant žemės nešulį. Na, dar keliasdešimt žingsnių! O ten jau ir pamiškė prasiškirks.

(Bus daugiau)

Maskvoje bus pastatytas viešbutis su 3,400 kambarių. Galės tilpti 5,886 svečiai.

Toronte yra Royal York viešbutis, kurs turėjo 1,000 kambarių. Nežinia kiek dabar kambarių jis turi, nes buvo padidintas.

FRANK VASS, B.A.

Advokatas - Notaras
Suite 403 455 Spadina
Ofiso tel. WA. 2-6111
Res. — CL. 1-0651
Toronto

Lilia Flower Shop

630 QUEEN ST. W. TORONTO

Specializuojamės Prirengime Gėlių Vestuvėms,
Laidotuvėms ir Kitiems Reikalams.
Telefonas EM. 6-4183

Lietuviška Valgykla

UNION CAFE

387 SHERMAN AVE. N. HAMILTON, ONT.

Sviežias Maistas. Ceras Pasirinkimas Įvairių Lietuviškų Valgių. Turime Kambarių Apsistojimui,
Savininkas Ch. Pampalas
Telefonas: LI. 4-6917

London, Ontario

Pranutė Repšienė, Stasio Repšio žmona, iš Rodney apylinkės, turėjo sunkią operaciją viduriuose ir dabartiniu laiku randasi St. Thomas Elgin General Hospital, St. Thomas, Ont. Linkiu pranutei kuogreičiausiai pasveikti.

Povilas Mažilis, irgi iš Rodney apylinkės, turėjo operaciją ant kojos. Gyslas taisė. Pabuvęs Londone liginėj virš savaitės, parvyko į namus gydytis.

Paskutiniu laiku į Londoną atvyko vienas tautietis iš Lietuvos. Arba, poniškai kalbant, atbėgo iš "pavergtos Lietuvos" į "demokratišką, laisvą" Kanadą. Bet vietoj aukso kalnų ir išsvajotos laisvės, pirmiausia susidūrė su bedarbe ir kitomis netikėtomis bėdomis. Ir, kaip girdėti, mūs tautietis pradeda ilgėtis "pavergtos Lietuvos".

Nuo pradžios šių metų Londonas padidėjo kėlis kartus teritoriniai ir "paaugo" žmonių skaičiumi iki virš 150,000. Londonas susivienijo su nekuriomis priemėmis. Pirmiausia majoras ir kiti valdininkai apsirūpino pasikėlimu sau algų. O taipgi nepamiršta ir miesto gyventojų. Jiems ir žada nemažą pakėlimą — taksų pakėlimą.

Londonietis

VIENTIANE, Laosa. — Gen. P. Nosavan prancė. Kad iš Burmos į Laosą subėgo kinai nacionalistai operavę Burmoje banditais.

Kanados Lietuvių Literatūros Draugijos
Toronto Kuopos Ruošiama

Vakarienė - Šokiai

Šeštadienį, Kovo - March 18 d.

Lietuvių Salėj — 160 Claremont St.

Šilta vakarienė. Šokiais grieš keturių muzikantų orkestras. Pasivašininimui įvairūs gėrimai.

Maloniai kviečiame visus atsilankyti. O dėl užsitikrinimo sau vakarienės, labai prašome iš anksto įsigyti bilietus.

Įžanga su vakariene \$2.00 asmeniui.

Vakarienė bus patiekta 6.30 val. vak.

TORONTIEČIŲ KRONIKA

Susirgo

Draugo Maikto Guobos žmonos tėvas susirgo ir išvežtas į ligoninę.

Draugė Guobienė yra veikli Toronto Lietuvių Moterų Klube.

Paminėjo Kovo 8-tą

Praėjusį sekmadienį, 300 Bathurst St. salėje, įvyko Tarptautinės Moterų dienos arba Kovo 8-sios paminėjimas.

Kadangi paminėjimas buvo tarptautinis, tai ir publika buvo įvairių tautų. Gražų dalyvumą parodė ir lietuviškos moterys.

Paminėjimas susidėjo iš

labai gražios programos ir kalbų. Taipgi buvo priimta dienų klausimais pora rezoliucijų.

Programoje dalyvavo ir Betty Antanavičiūtė, pašokdama baletinį numerį. Atliko gražiai ir visiems patiko.

Programai pasibaigus, buvo pasivašinta kava.

Rep.

Paminėjo Gimtadienį

TORONTO. — Kovo 4 dieną Stela Cabinet, Renė Zukauskienė, A. Pežerienės dukrelės, surengė savo mamytei gimtadienio sukaktuves jos namuose, sukvietė būrį artimų draugų ir draugių, kurie buvo pavaišinti skaniais valgiais ir gėrimais. Svečiam besivašinant ir besilinkšminant, buvo pasa-

kyta gražių linkėjimų sukahtuvininkei. Taipgi buvo prisiminta pažangi spauda. Draugė Pažerienė pasakė, kad ji aukoja po \$1.00 nuo kiekvienų dešimt metų dėl Liaudies Balso. Svečiai irgi neatsiliko. Ir taip buvo suaukota \$25.76. Aukojo sekančiai:

A. Pežerienė \$6.00, J. Ruožukas \$5.00, J. Šinkunai, J. Linartai, A. Gužauskai ir P. Karpavičiai po \$2.00, J. Vilkeliai \$1.26, P. Alksnis, V. Matonis, Mrs. Gabinet Sr., Mr. Popovich ir Svečias po \$1.00, Mrs. Popovich 50 c.

Po to tęsėsi pasikalbėjimas ir juokai iki vėlomos.

J. Š.

Gražus Jaunesniosios Kartos Parengimas

TORONTO. — Praėjusį šeštadienį jaunesniosios kartos lietuvių Klubas 160 turėjo vakarą lietuvių salėj. Reikia pasakyti, kad jų parengimas buvo labai gražus. Rengėjams tenka už tai kreditas.

Salė buvo paversta kaip ir į kabaretą. Toks tai vaizdas susidarė. Aplink buvo stalai, apie kuriuos susėdę šnekučiai ir juokavo, užsigerdami kokiais nors gėrimais. Buvo užtektinai visokio maisto.

Jaunesnioji lietuvių karta yra tikras tarptautinis mišinys. Reta kuri pora susideda iš abiejų lietuvių. Bet visos šeimos labai gražiai su-

gyvena tarpusavyje ir bendrai. Prie to, turi daug draugų visokių tautybių. Tas buvo ir parengime matyti. Buvo italų ir kitų. Visi labai gražiai elgėsi ir visi buvo linksmūs.

Iš senesniosios kartos buvo nedaug. Bet publikos buvo užtektinai.

Reikia palinkėti mūsų jaunesniesiems gero pasisekimo. Pradžią jų organizaciniame veikime gana graži.

Dalyvavęs

Rochester, N. Y.

Draugas G. Daukas išvažiuo į Floridą ir vėliau vyks į Kaliforniją pas gimines pasisvečiuoti. Kelionėje planuoja išbūti apie du ar tris mėnesius.

Prieš išvykdamas atsinaujino LB ir paaukojo savaitraščio paramai porą dolerių.

Linkime draugui laimingos kelionės ir linksmo pasisvečiavimo.

R. B.

Paieškojimas

Paieškau savo brolio Justino Balzgio. Iki 1939 metų susirašinėčiau sekančiu adresu: Vyšpinių km., Žvirgždaičių valsč., Šakių aps. Nuo to laiko nieko apie jį negirdėjau. Kas žinote, malonėkite pranešti man šiuo adresu.

John Balzer (Balzgis)
Piopot, Sask., Canada

Ed. Masiokas Television Service

Taisome visų rūšių ir firmų
Televizijas, HI-FI, Patefonus ir kt.
Duodama 10% nuolaida ant naujų Picture Tubes
ir garantuojame dviem metams
3604 Dufferin St. Tel.: ME. 5-5210

Advokatas - Notaras

WILLIAM PALAMAR

Suite 133
17 QUEEN ST. E. TORONTO
Office EM. 2-1941 - Telefonas - Res. EM. 6-1743

PARDUODAME

ŠVIEŽIĄ MEDŲ

T. R. MacNaughton, Meadowvale, Ont.
(Westoniečio K. Doveikos žentas)
Torontiečių patogumui, mūsų bičių medaus
galima gauti Lietuvių salėje, 160 Claremont St.

J. LUNSKY

AKIŲ SPECIALISTAS
Egzaminuoja akis, istiria
akty nervus, nuo kurių pa-
eina nervuotumas ir galvos
skaudėjimas. Pritaiko aki-
niu.
470 College W., Toronto
Tel.: WA. 1-3924

Aktų ir Akinių
Specialistas

J. E. Merritt & Son

Optometristai - Optikai
Valandos: 9-12 ir 1-6
Treč. po piet uždaryta
Antrad., Ketv. ir Penkt.
vakarais
pagal susitarimą.
Tel. LE. 5-6100
1149 Dundas St. W.
Toronto, Ont.

Visokių Pieno Produktų Krautuvė

Modern Dairy

847 COLLEGE ST. — TORONTO
Telef.: LE. 6-1429

Taipgi didelis pasirinkimas visokių sausainių,
maisto produktų.
Savininkai: A. A. Kuktai

Lietuvis Stogų Dengėjas

Abest Roofing & Tinsmithing Co.

144 FIRST AVE. Tel. HO. 6-8252
Toronto 8, Ont.

Dengiame naujus ir taisome senus stogus, vandens
nutekėjimus (eavstrough) ir atliekame visokius
skardos darbus.

Savininkas C. SWANKAS

LIETUVIS PLUMBERIS

J. Lisauskas

Įrengiam Aliejinį Apšildymą
Atliekam Kitus Plumberio Darbus
Darbas Garantuotas — Prieinama Kaina
148 WESTMINSTER AVE. Tel. LE. 2-5191
Toronto